

СПОМЕНИЦИ
СРПСКОГ СЛИКАРСТВА
СРЕДЊЕГ ВЕКА

9

Бранислав Живковић

БОГОРОДИЦА
ЉЕВИШКА

Црпјежи фресака

LES MONUMENTS
DE LA PEINTURE SERBE
MÉDÉVALE

9

Branislav Živković

BOGORODICA
LJEVIŠKA

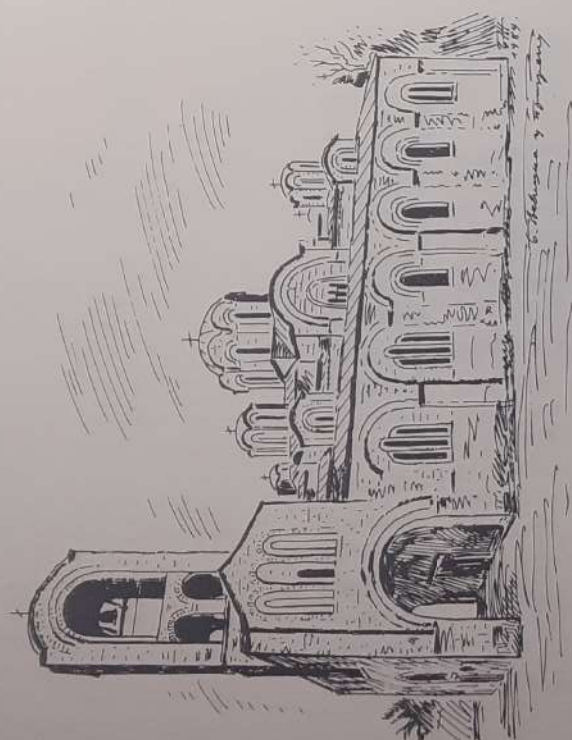
Les dessins des fresques

Бранислав Живковић

БОГОРОДНИЦА
ЉЕВИШКА

III 44197/9

Црква Богородице Љевишке је средњовековна катедрала старог града Призрена. Саграђена је у време кад су Призренем владали византијски царани, да би служила као седиште грчких епископа. Кад је Призрен постао седиште српских епископа, пошто је Србија постала кралевина (1217) и пошто је основана Српска аутокефална црква (1219) за време архиепископи Саве I, стара византијска катедрала је, изгледа, већ била знатно оронула, па је ускоро морала да буде поправљена и живописана. Сачуване фреске потичу са два слоја. Старији, али малобројни остаци сведоче о обнови у XIII веку, а млади слој фреска је из времена краља Милутина. Он је својим прилозима помогао претрању и поновом украшавању призенске епископске цркве, па је стара тробродна базилика с нартексом претворена у петобродну, петокуполну цркву с уписаним крстом у средишњем делу и с две припрате на западу, а навишена је звоником издигнутим над свратом спољне припрате, где су и две капеле. Многи натписи сачувани на архитектури и на фрескама сведоче о историји ове цркве, па и о обнови завршеној 1306/7 и изради фресака 1307-1313; тада су велики подухват извели претомаштери Никола и Астара, архитекта и сликар, чија су имена данас позната љубитељима средњовековне уметности широм света.

Међутим, сва сазнања о историји украшавања овог старог здања кратког су века. Тек четири деценије се навршило откад су откривене фреске испод слоја малтера нанетог под Турцима, пошто је црква претворена у цамију. Од 1930. године сликар-конзерватор Бранислав Живковић открива, чисти, посматра, повремено конзервира и црта дело Михаила Астрале, оживљавајући га поново својом вештом руком. Од 1950. до 1955. год. Зелена и Бранислав Живковић су открили и копирали највећи део тек очишћених фресака из Богородице Љевишке и показали их Бограду и Европи као изузетне примере најлепших стилских остварења тзв. "ренесансе Палеолога". Пред последицама историјара уметности ширио се видик у ту давну прошлост и уметност нетрговану у српској држави раног XIV века. Потпис изузетно даровитог сликара Астрале изазвао је учене расправе на међународним скупоцима. Стручњаци су одмах покушали да препознају порекло, народност и да воспоставе целокупно дело овог уметника, али за све одговоре било је тада још рано. До потпуних сазнања се, као и обично, дошло поступним радом. У разјашњавање деценијама сачуваних података о Михаилу Астрази и његовом сараднику Евтимију улажу свој труд већ три генерације историјара уметности.

Међутим, сликарство Богородице Љевишке још је пуно загонетки и питања. Попробна изучавања свих слика и натписа још нису завршена, јер ни потпуна грађа није скупљена. И управо овим албумом Бранислав Живковић дарује историјарима уметности и свим љубитељима старог сликарства најнепосреднији доживљај фресака из Богородице Љевишке и потпунији преглед него што је до сада објављиван. Враћајући се у Љевишку катедралу повремено током ових деценија, Бранислав Живковић је посматрао потез по потез мајстора Астрале и његових помоћника, а своја запажања је скупљао у збирку коју тек сада објављује. На овим цртежима су далеко подробије приказане фигуре, њихове физиономије или одећа него у старијим цртежима познатим из монографије посвећене Богородици Љевишкој у издању Српске књижевне задруге из 1975. године. Посматрајући са ске, из непосредне близине, остатке фигура или натписа, некал само отиске некадашњих слова, Бранислав Живковић је понудио сопствено читање препознатних речи, па је подстакао наша размишљања. Можда ће пажљиви историјари уметности исправити по неку страну, али неће бити прекомерно извесно да је овај теолошки текст који је са неку сплену и открити смисао сложених циклуса и изворе теолошких текстова које су познавали учени епископи српске призенске епископије, нарочито Дамјан и Сава, док су смислали програм и нагладали израду фресака, можда ће тачније прочитати исписане речи и наћи им извор; можда ће савладати још по неку појединицу. То су сада нови задаци и нови изазови. Али питање је, ко ће поново имати прилику да деценијама посматра израђивање нових фресака, да дуготрајно и са ске провера сваки потез уметника, да му се приближи без обзира на векове. Бранислав Живковић је своју прилику свесрдно искористио, остао је привржен сјајном Астразином делу током четири деценије и имао је снаге, стрпљења и воље да сопствене прве цртеже замени новим, далеко бољим.

подобицима, богатijim. Зато ће и овај нови албум цртежа издатијим рилозидност струмака, помоћи ће ступећима, олакшаће рад историчарима уметности из даљинах земља.

Цртежи Бранислава Живковића имају колико документарну, толико и естетску вредност. Овогабље историчарима уметности да лако сагледају распоред живописа, да се обавиште о урзасу оних скоро невидљивих површина у бојним куполама, или на високим сподовима и зидовима узаних унутрашњих бродова. Помоћи ће им да боље виде појединости портрете неки детаљ одеће или инстингију насљавних фигура него што је то могуће у приушћеном светлу храма. Искусни конзерватор тако и тумачи слике. А разумевање живописа у Богородици Љевишкој је веома отежано због многих белих мрља које као густе снег спречавају поглед да разазна целину. С тих наубијаних места на зидовима најбољ мајстера подлога. Да би нов слој мајстера покрио унутрашњост и прикрену уз глатку фреску, морао је се оштећити површина кад је црква претворена у цамину. Обнова живописа још није завршена. На цртежима Бранислава Живковића, међутим, види се јасно све оно што је савремени конзерватор дуготрајним радом могао да примети. Портрети приренских епископа, српских архиепископа и владара посебно су истакнути појединачним студијама, па данас и поред оштећења представљају важне документе.

Издвојени су, такође, и то на посебним цртежима, мотиви који су конзерватора олушевили једнаставним мајсторством брзог извођења у техници фреске, где су исправке ретке (руке, главе, по неки трифон, и др.). То су документи о Астранином таленту, али и о естетској осетљивости аутора овог албума. Добро упознавши свог омиљеног сликара, Бранислав Живковић је сази изложио оне многе теже сагледајиве вредности Астраниног дела, по којима је признат као један од највећих сликара у свету византијске културе о почетка XIV века.

Албуми Бранислава Живковића премолисти су све језичке сметње и говоре данашњем човеку широм света у убедљивије него наши текстови, па су многе речи оиде излизине, а дава објашњења сувишна.

Горлана Бабић

Л'еглисе де ла Вierge Ljeviska est la cathédrale médiévale de la ville ancienne de Prizren. Construite à l'époque où cette ville était sous la domination des empereurs byzantins, elle était destinée à servir de siège aux évêques grecs. Lorsque Prizren devint le siège des évêques serbes, après que la Serbie avait été érigée en royaume (en 1217) et que, sous l'archevêque Sava Ier, avait été fondée l'Église serbe autocephale (en 1219), l'ancienne cathédrale byzantine était déjà, selon toute apparence, considérablement dégradée, si bien que peu après elle dut être réparée et décorée à nouveau. Les fresques qui nous sont parvenues proviennent de deux couches de peinture. Ceux des vestiges qui sont plus anciens, mais peu nombreux, témoignent de la rénovation effectuée au XIIIe siècle, tandis que les moins anciens datent de l'époque du roi Miloutine. Grâce à la générosité de celui-ci, l'église de Prizren fut reconstruite et décorée à nouveau: l'ancienne basilique à trois nefs et à un seul narthex fut transformée en église à cinq nefs et cinq coupoules, avec la croix inscrite dans la partie centrale et deux narthex dans la partie occidentale; l'exonarthex fut surmonté d'un clocher et surélevé d'un étage, doté de deux chapelles. Les nombreuses inscriptions subsistant sur les éléments architecturaux et sur les fresques nous renseignent sur l'histoire de cette église, y compris sa rénovation terminée en 1306/1307 et l'exécution des fresques s'échelonnant entre 1307 et 1313; cette prodigieuse entreprise fut menée à bien par les protomaitres Nicolas et Astrapa, l'un architecte, l'autre peintre, dont les noms sont actuellement connus par les amateurs de l'art médiéval dans toutes les parties du monde.

Cependant, toutes les informations sur l'histoire de la décoration de ce vieil édifice sont de fraîche date. Quatre décennies à peine se sont écoulées depuis le moment où les fresques furent dégagées de dessous la couche de mortier, appliquée sur les murs sous les Turcs, l'église ayant été transformée en mosquée. À partir de 1950, Branislav Živković, peintre-restaurateur, dégauge, nettoie, examine, restaure de temps en temps et dessine l'œuvre de Michel Astrapa, en lui redonnant la vie par sa main habile. Entre 1950 et 1955, Zdenka et Branislav Živković ont nettoyé et copié la majeure partie des fresques de l'église de la Vierge Ljeviska qu'ils venaient de dégager pour les présenter aussitôt à Belgrade et à l'Europe comme échantillons exceptionnels des œuvres les plus réussies, exécutées dans le style que l'on appelle généralement «le Renouveau des Paléologues». Le regard des historiens de l'art pouvait plonger désormais dans ce passé lointain et admirer l'art cultivé dans l'État serbe du XIVe siècle. La signature d'Astrapa, peintre extraordinairement doué, souleva des discussions scientifiques dans les réunions internationales. Des experts essayèrent aussitôt d'en établir l'origine, la nationalité et de reconstituer l'ensemble de l'œuvre de cet artiste, mais c'était encore trop tôt pour donner des réponses à toutes les questions posées. Ce n'est qu'à force de travail et par étapes que l'on arriva, comme d'habitude, à réunir tous les faits de quelque importance. L'éclaircissement des données sur Michel Astrapa et sur son collaborateur Eutychis, recueillies pendant des décennies, font l'objet des efforts scientifiques déployés déjà par trois générations d'historiens de l'art.

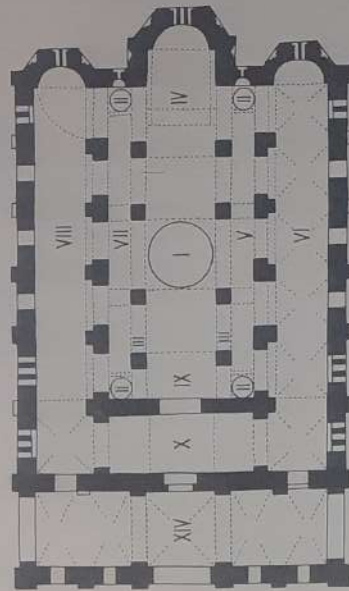
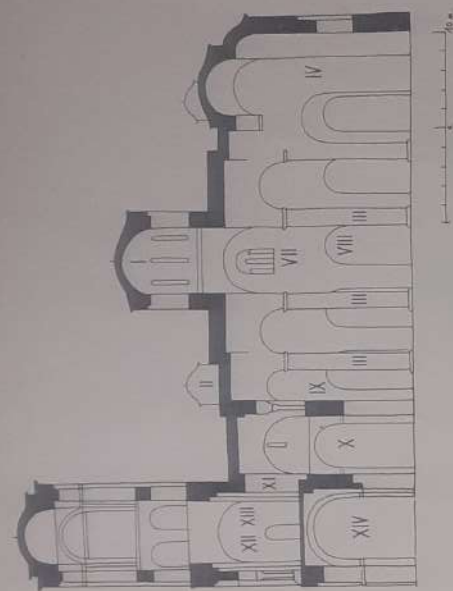
Toutefois, la décoration peinte de l'église de la Vierge Ljeviska recèle encore de nombreuses énigmes et questions à résoudre. L'étude approfondie de toutes les peintures et inscriptions n'est plus encore achevée, étant donné que les matériaux recueillis ne sont pas encore complets. Le présent album que Branislav Živković offre aux historiens de l'art et à tous les amateurs de la peinture médiévale renferme les plus vives impressions qu'il a reçues devant les fresques de la Vierge Ljeviska et un répertoire de dessins des fresques de cette église plus complet que tous ceux qui ont été publiés jusqu'ici. En retournant de temps à autre à la cathédrale de la Vierge Ljeviska, Branislav Živković a scruté, pendant ces quatre décennies, trait pour trait, l'œuvre du maître Astrapa et de ses assistants, en contant les fruits de sa contemplation au recueil qu'il a décidé de publier seulement au moment que voici. Ces dessins reproduisent les figures, leurs physiognomies ou leurs costumes, d'une manière beaucoup plus détaillée que ceux de la monographie consacrée à la Vierge Ljeviska et publiée dans l'édition de Srpska Književna Zadruga qui étaient également dûs à Branislav Živković. En ayant examiné de tout près - monté sur des échafaudages - les vestiges des figures ou des inscriptions, parfois rien que les empreintes des anciens caractères, ce peintre-restaurateur nous a proposé ici sa propre interprétation des mots à déchiffrer, en nous inclinant ainsi à la réflexion. Peut-être que des historiens de l'art plus méticuleux rectifieront tel caractère d'une inscription, peut-être qu'ils identifieront tel saint avec plus de précision, peut-être qu'ils expliqueront telle scène d'une façon plus exhaustive et qu'ils révéleront le sens des cycles

complexes et les sources des textes théologiques parfaitement connus par les évêques savants de l'église serbe de Prizren, notamment par Damjan et Sava, pendant qu'ils établissent le programme des fresques à peindre et qu'ils en surveillent l'exécution; peut-être qu'ils remarqueront exactement les motifs écrits dont ils découvriront aussi la source; peut-être qu'ils remarqueront encore quelques détails. Ce sont à présent de nouvelles tâches et de nouveaux défis. Mais on peut se demander qui aura désormais l'occupation d'observer la lente apparition des fresques ensevelies sous le mortier, de vérifier soigneusement de tout près chaque trait de l'artiste médiéval, de s'en rapprocher malgré les siècles de distance. Branislav Živković a su profiter pleinement de l'occasion qu'il a eue. Il est resté attaché à l'oeuvre splendide d'Astrapa pendant quatre décennies et il n'a eu la force, la patience et la volonté d'en substituer à ses premiers dessins d'autres, beaucoup meilleurs, plus détaillés et plus riches. Voilà pourquoi le présent album de dessins suscitait à son tour la curiosité des experts, aidés les étudiants, facilitera le travail des historiens de l'art des pays lointains.

Les dessins de Branislav Živković ont une valeur aussi bien documentaire qu'esthétique. Ils permettront aux historiens de l'art de se rendre facilement compte de la distribution des fresques, de s'informer de la décoration des surfaces presque invisibles des coupôles latérales et des halles voûtées, ainsi que de celle des murs des nefs latérales étroites. Ils les aideront à mieux voir certains éléments particuliers, certains portraits, tel détail d'un costume ou les insignes portés par les figures peintes, le tout, plus nettement que cela n'est possible de faire dans la lumière obscurcie de l'église. Ainsi, restaurateur expérimenté, Branislav Živković se proposait, en plus, d'interpréter les images. Or, dans le cas de l'église de la Vierge Ljeviška, la compréhension des peintures murales est rendue très difficile par les nombreuses taches blanches qui, telle une neige drue, empêchent le regard d'embrasser et de saisir l'ensemble. De ces endroits meurtris des murs émerge le fond de mortier. En effet, pour qu'une nouvelle couche de mortier ait pu recouvrir les murs intérieurs et adhérer à la surface lisse des fresques, il fallait bien endommager celles-ci au moment où l'église fut transformée en mosquée. La restauration de la décoration peinte n'est pas encore achevée. Sur les dessins de Branislav Živković on voit nettement tout ce qu'un restaurateur contemporain pourrait apercevoir grâce à un travail persévérant. Les portraits des évêques de Prizren, des archevêques et des souverains serbes sont reproduits dans des études isolées, si bien qu'à l'heure actuelle, malgré l'endommagement, ils constituent des documents importants. Sont mis également en relief, et cela dans les dessins à part, les motifs qui ont suscité l'admiration du restaurateur par la virtuosité simple d'une exécution rapide dans la technique où les rectifications sont rares (mains, têtes, quelques giffons etc.). Ce sont autant de documents sur le talent d'Astrapa, mais aussi sur la sensibilité esthétique de l'auteur du présent album. Ayant réussi à connaître à fond son peintre préféré, Branislav Živković a présenté cette fois maintes valeurs de l'oeuvre d'Astrapa, plutôt difficiles à remarquer, celles qui échappent au regard à première vue, mais qui ont fait reconnaître cet artiste comme un des plus grands peintres dans le monde de la culture byzantine du début du XIVe siècle.

Les albums de Branislav Živković ont franchi toutes les barrières linguistiques et parlent à l'homme d'aujourd'hui dans n'importe quel coin du monde d'une manière plus convaincante que ne pourraient le faire, tous nos textes, si bien qu'un flot de paroles est ici inutile et des explications ultérieures - superflues.

Gordana Babić

БОГОРОДИЦА ЛЈЕВИШКА РАСПОРЕД ФРЕСАКА

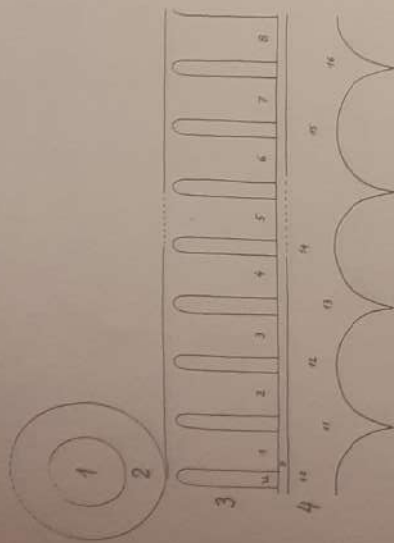
- I - ВЕЛИКО КУБЕ
- II - ЧЕТИРИ МАЛА КУБЕТА
- III - СТУПЦИ
- IV - ОЛТАРСКИ ПРОСТОР
- V - ЈУЖНИ УЗАНИ БРОД
- VI - ЈУЖНИ БРОД
- VII - СЕВЕРНИ УЗАНИ БРОД
- VIII - СЕВЕРНИ БРОД
- IX - НАОС
- X - ПРИРАТА
- XI - СПРАТ (КАТИХУМЕНА)
- XII - ЈУЖНА КАПЕЛА
- XIII - СЕВЕРНА КАПЕЛА
- XIV - СПОЉНА ПРИРАТА

DISPOSITION DES FRESQUES

- I - LA GRANDE COUPOLE
- II - LES QUATRE PETITES COUPOLES
- III - LES PILIERS
- IV - LE SANCTUAIRE
- V - LA NEF LATÉRALE ÉTROITE SUD
- VI - LA NEF MÉRIDIONALE
- VII - LA NEF LATÉRALE ÉTROITE NORD
- VIII - LA NEF SEPTENTRIONALE
- IX - LE NAOС
- X - LE NARTHEX
- XI - LA TRIBUNE
- XII - LA CHAPELLE MÉRIDIONALE
- XIII - LA CHAPELLE SEPTENTRIONALE
- XIV - L'EXONARTHEX

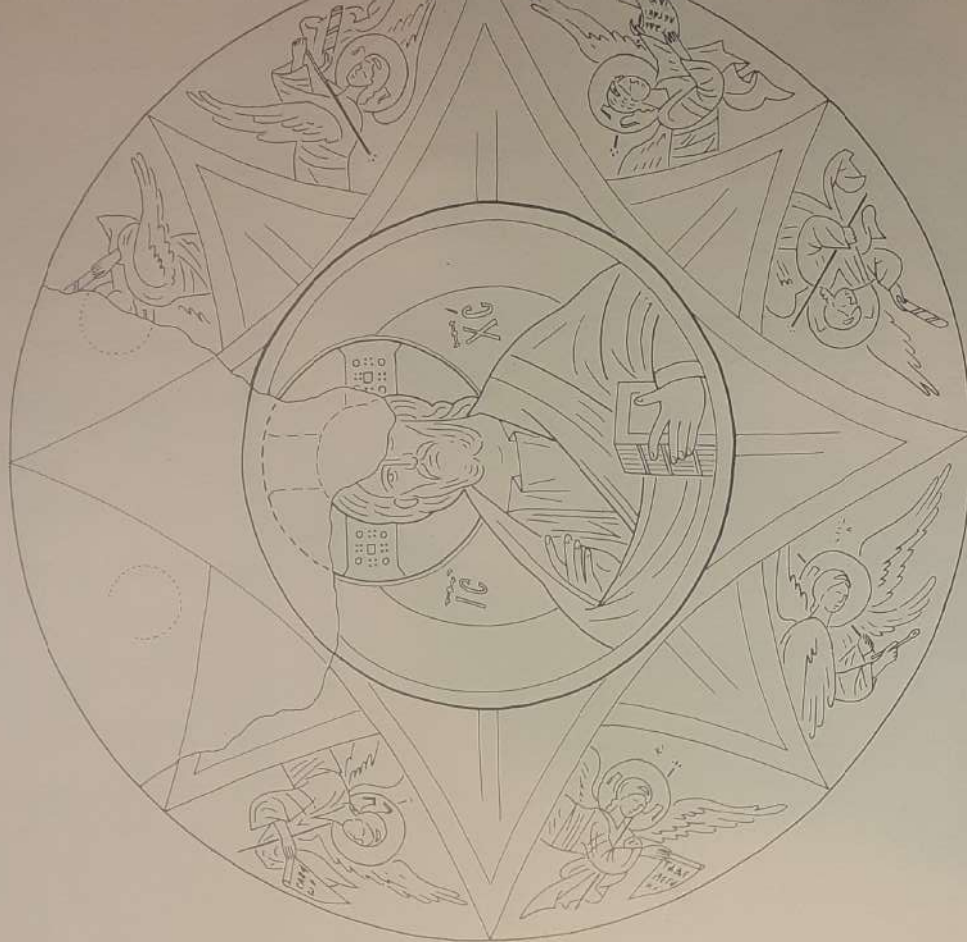
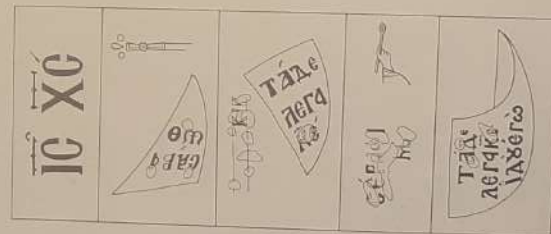

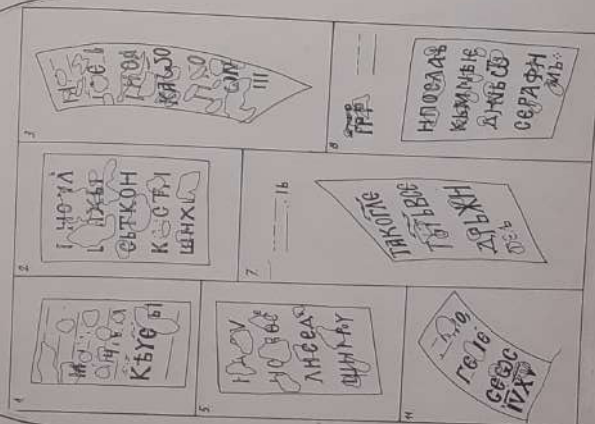
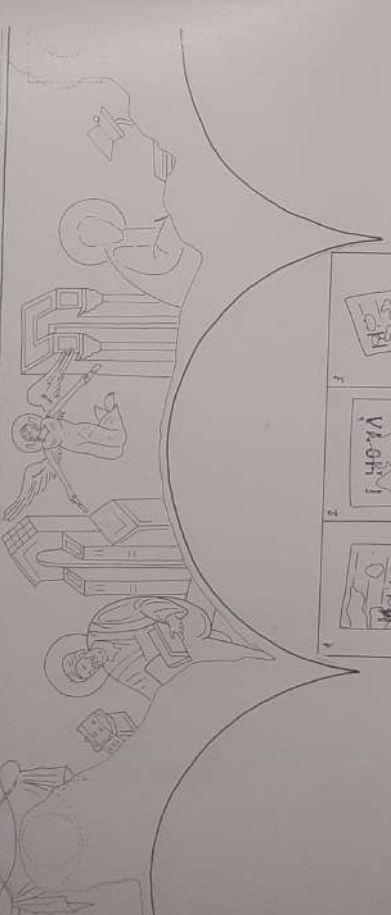
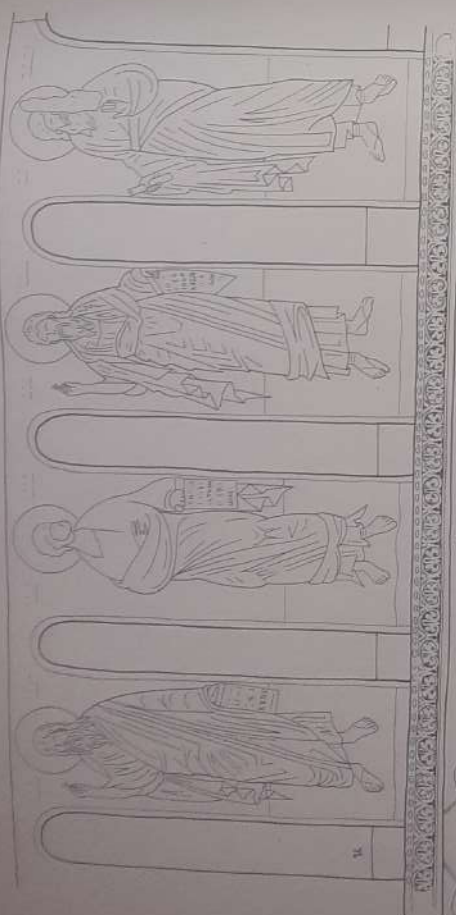
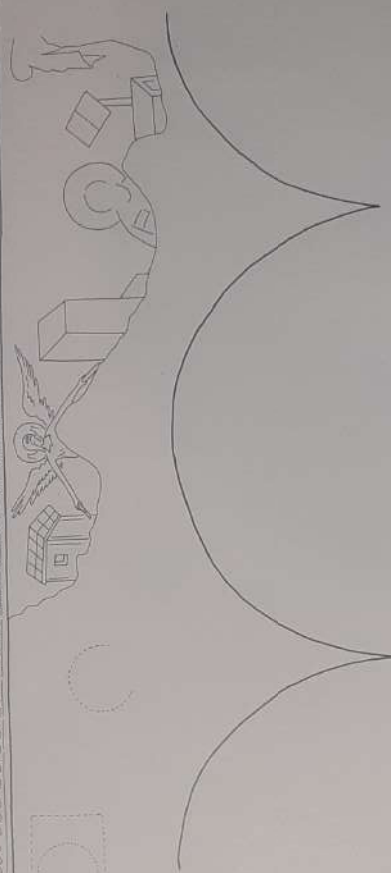
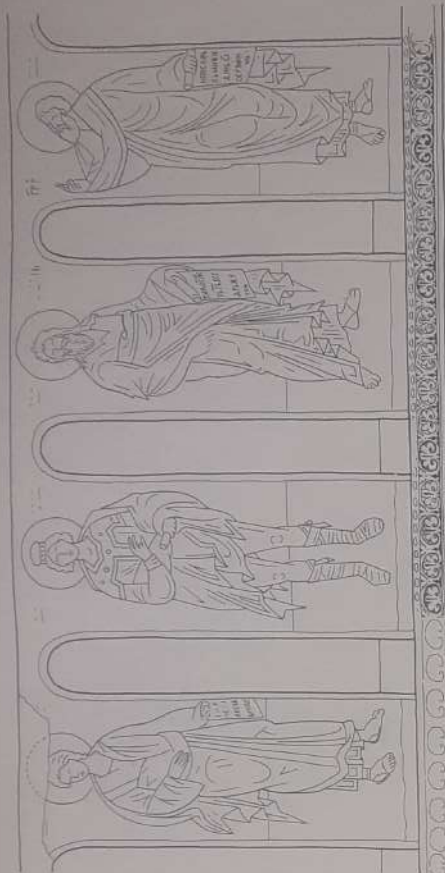
1. LE GRAND COUVRE

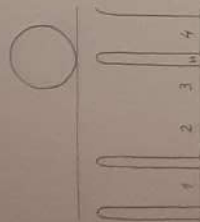
1. LE CHRIST PANTOCRATOR
2. Dieu unique dans la lumière céleste
3. Dieu PROPHETES, les inscriptions ont disparu, dans les huit feuillets ornements en forme de colonnes
4. Ornement sur la gauche: fragments de MANDYLION et de LA BROQUE avec l'effigie du Christ; les quatre EVANGELISTES avec les personifications de la Sagesse, l'Esprit

1. LE CHRIST PANTOCRATOR
2. Dieu unique dans la lumière céleste
3. Dieu PROPHETES, les inscriptions ont disparu, dans les huit feuillets ornements en forme de colonnes
4. Ornement sur la gauche: fragments de MANDYLION et de LA BROQUE avec l'effigie du Christ; les quatre EVANGELISTES avec les personifications de la Sagesse, l'Esprit

В. СЪТВОРИМА Я КЪ РЕТА II. LES QUATRE PETITES COUPÔLES

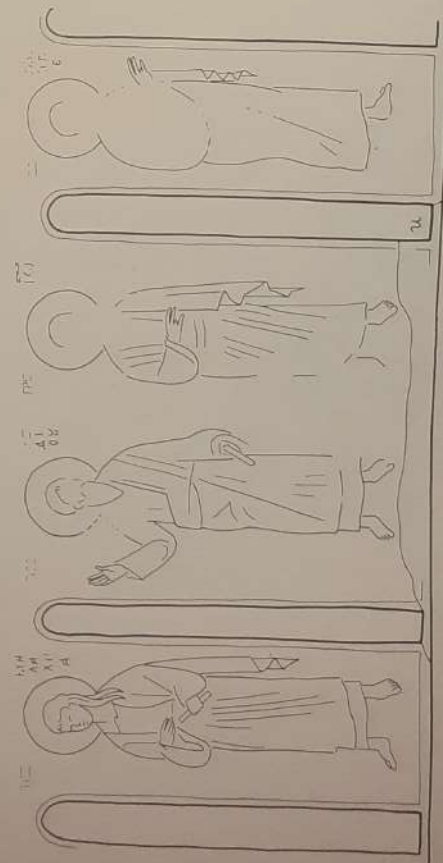

ДТО ВЪТВОРИ КЪ РЕТА
 - ВЪТВОРИ КЪ РЕТА
 - ВЪТВОРИ КЪ РЕТА

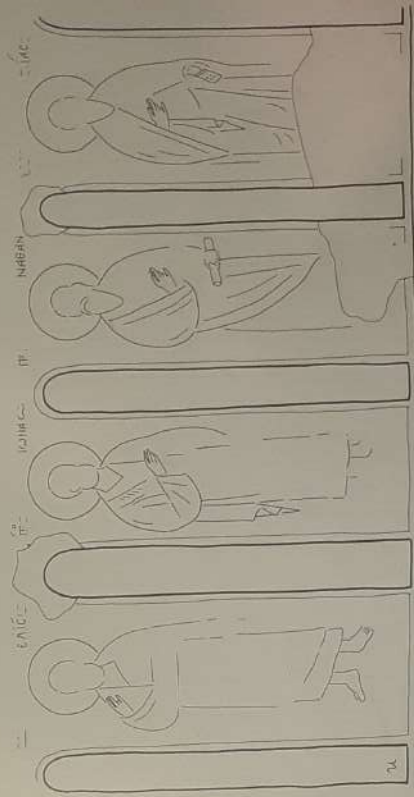
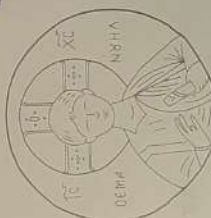
LA COUPÔLE SÉDIZET
 - LA COUPÔLE SÉDIZET
 - LA COUPÔLE SÉDIZET

ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ

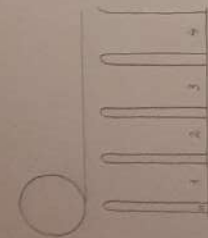
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ
ВЕТЪХА	АВЪНЕМ

ДТО ВЪТВОРИ КЪ РЕТА
 - ВЪТВОРИ КЪ РЕТА
 - ВЪТВОРИ КЪ РЕТА

LA COUPÔLE SÉDIZET
 - LA COUPÔLE SÉDIZET
 - LA COUPÔLE SÉDIZET

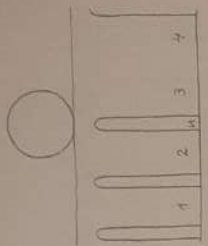
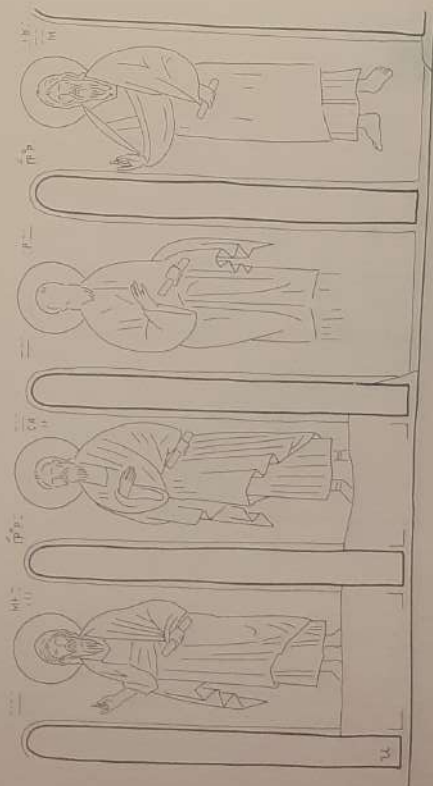

СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
 XPISTOS HETI (saints d'après)
 1. BETHLEHEM 2. GAL 3. ACTIP 3. ZADY/ICH

LA COUPELE NORD-EST
 - LE CHRIST (saints d'après)
 - QUATRE PATRIARCHES ET PRÉLÈTÉS AMÉRICAINS - ANCIENS DU CHOC
 1. BETHLEHEM 2. GAL 3. ACTIP 3. ZADY/ICH

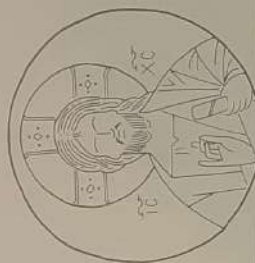

СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ

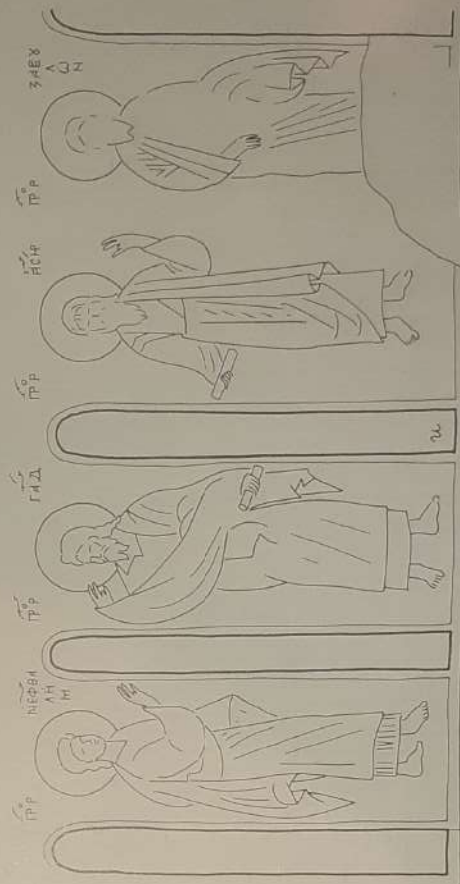

СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
 XPISTOS HETI (saints d'après)
 1. BETHLEHEM 2. GAL 3. ACTIP 3. ZADY/ICH

LA COUPELE NORD-EST
 - LE CHRIST (saints d'après)
 - QUATRE PATRIARCHES ET PRÉLÈTÉS AMÉRICAINS - ANCIENS DU CHOC
 1. BETHLEHEM 2. GAL 3. ACTIP 3. ZADY/ICH

СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ
СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ	СВЯТЫЙ ЗАКОНОВЕРЖЕ

8. ПРВИ СЕВЕРНИ СТЪЛЦИ

Описание на икони

Метрици МУЧЕНИЦИ - икони (ици мученици)

1. Св. ПЕТРЪН, 2. ИСУС ХРИСТЪС, 3. Св. ПАВЪЛЪН, 4. Св. ПАВЪЛЪН

5. Св. ПАВЪЛЪН - икони (ици мученици)

8. LE PREMIER PILIER NORD

Description des icônes

Quatre MARTYRS - les inscriptions ont disparu

1. Saint PÈTRE, 2. LE CHRIST, 3. Saint PAUL, 4. Saint DOMINIQUE

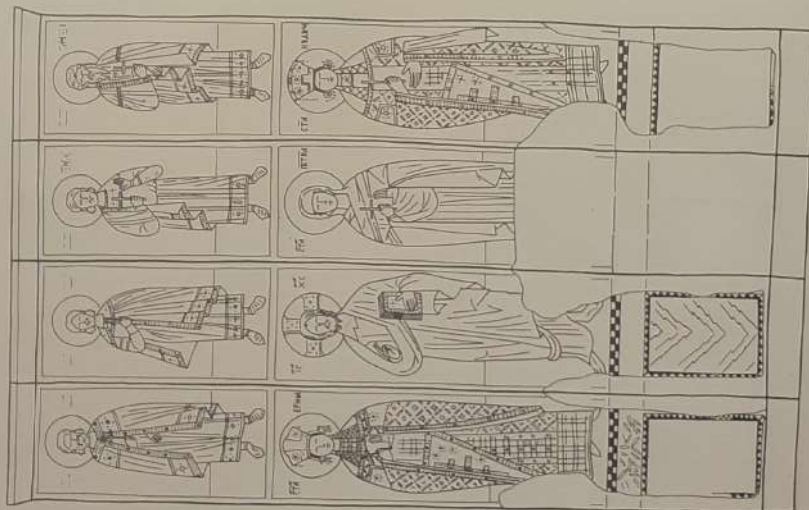
Note: imitation des dalles de maître

⑧

1	2	3	4		

---	ОПРЕДЕЛ
---	ОПРЕДЕЛ
СВ	ЕРНА
И	ХР
СВ	ПЕТРА
СВ	ПАВЛА

⑧

4. ДРУГИ СЕВЕРНИ СТЪЛЦИ

Описание на икони

Метрици МУЧЕНИЦИ - 1. Св. ПЕТРЪН, 2. Св. ПЕТРЪН, 3. Св. ПЕТРЪН, 4. Св. ПЕТРЪН

1. Св. ПЕТРЪН, 2. Св. ПЕТРЪН, 3. Св. ПЕТРЪН, 4. Св. ПЕТРЪН

1. Св. ПЕТРЪН, 2. Св. ПЕТРЪН, 3. Св. ПЕТРЪН, 4. Св. ПЕТРЪН

1. Св. ПЕТРЪН, 2. Св. ПЕТРЪН, 3. Св. ПЕТРЪН, 4. Св. ПЕТРЪН

1. Св. ПЕТРЪН, 2. Св. ПЕТРЪН, 3. Св. ПЕТРЪН, 4. Св. ПЕТРЪН

4. LE SECOND PILIER NORD

Description des icônes

Quatre MARTYRS - 1. Saint GERVASE, 2. et 4. Saint GERVASE, 3. Saint GERVASE

1. Saint GERVASE, 2. Saint GERVASE, 3. Saint GERVASE, 4. Saint GERVASE

1. Saint GERVASE, 2. Saint GERVASE, 3. Saint GERVASE, 4. Saint GERVASE

1. Saint GERVASE, 2. Saint GERVASE, 3. Saint GERVASE, 4. Saint GERVASE

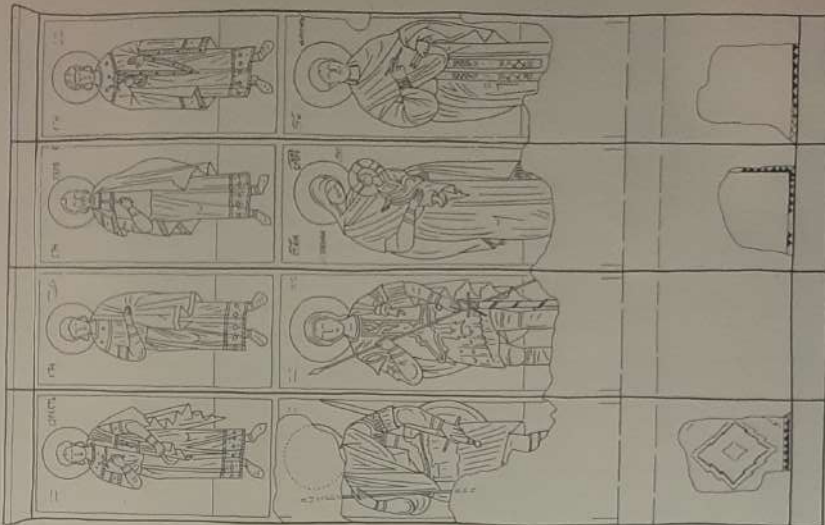
1. Saint GERVASE, 2. Saint GERVASE, 3. Saint GERVASE, 4. Saint GERVASE

④

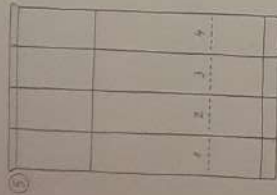
1	2	3	4		

---	ОПРЕДЕЛ
---	ОПРЕДЕЛ
СВ	ПЕТРА
И	ХР
СВ	ПАВЛА
СВ	ПАВЛА
СВ	ПАВЛА

④

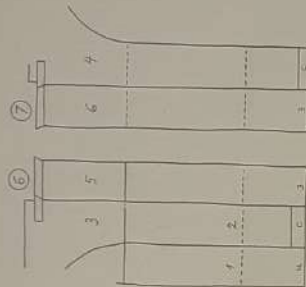
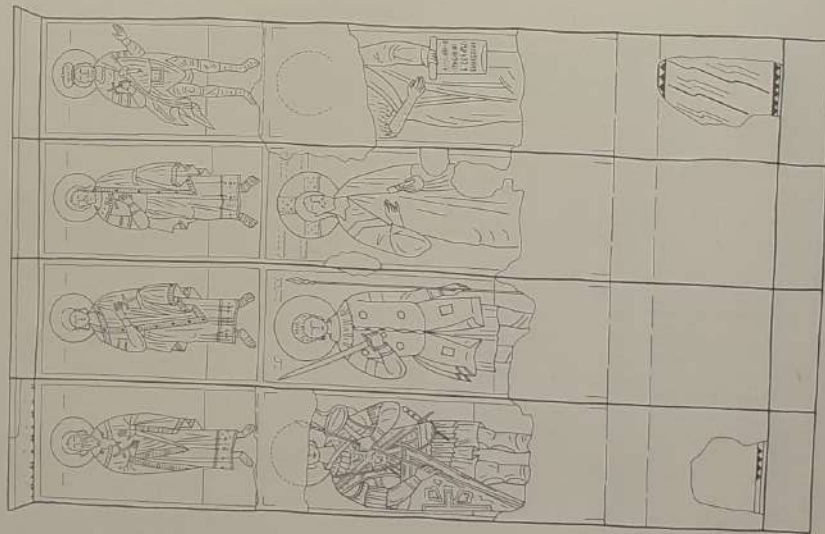
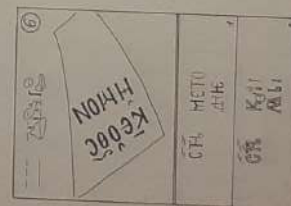
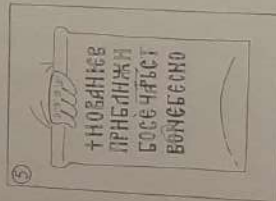

4. ТРИНА СЪВЕРШЕНСТВО

- Описаност на иконите
- Четири МЪЧЕНИЦИ - иконите (илюстрация)
- 1. Св. ПАТРИК - 2. Св. ПАТРИК - 3. ГОС. ХРИСТОС - 4. Св. ЮЛИЯ ПОПЪТНИЦА

5. LE PROCESSION PILIER NORD

- Описаност на иконите
- Четири МЪЧЕНИЦИ - иконите (илюстрация)
- 1. Св. ПАТРИК - 2. Св. ПАТРИК - 3. ГОС. ХРИСТОС - 4. Св. ЮЛИЯ ПОПЪТНИЦА

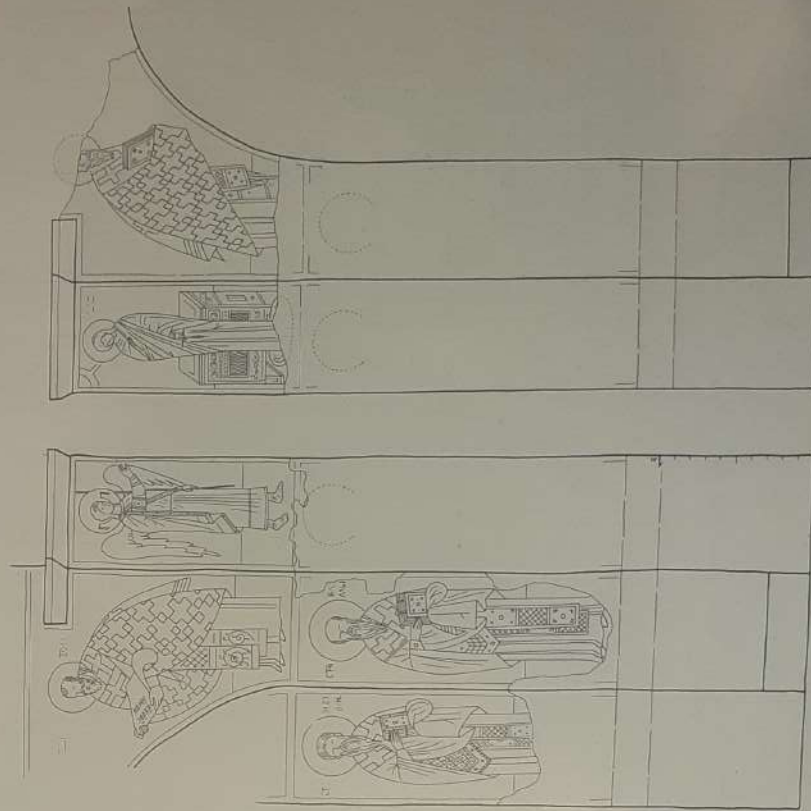

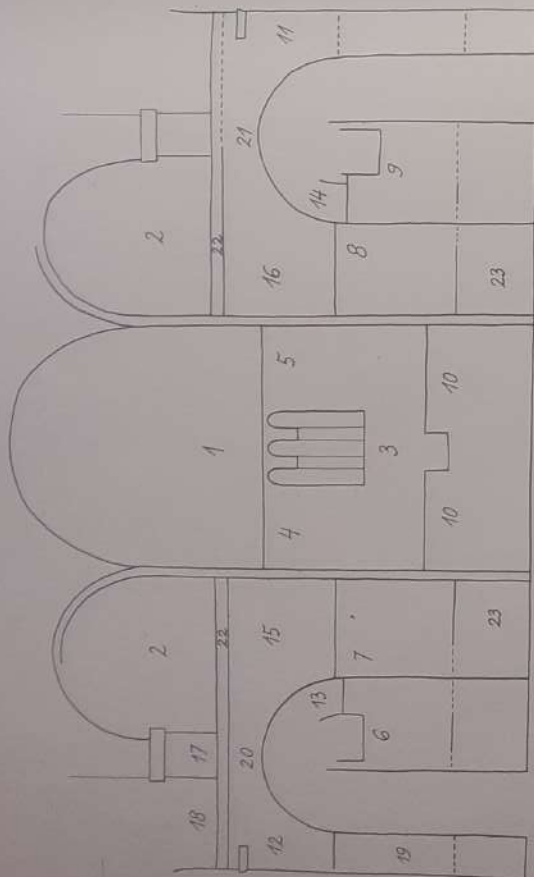
6. ЧЕТИРИ СЪВЕРШЕНСТВО

- Описаност на иконите
- Четири МЪЧЕНИЦИ - иконите (илюстрация)
- 1. Св. ПАТРИК - 2. Св. ПАТРИК - 3. ГОС. ХРИСТОС - 4. Св. ЮЛИЯ ПОПЪТНИЦА

7. LE QUATREME PILIER NORD

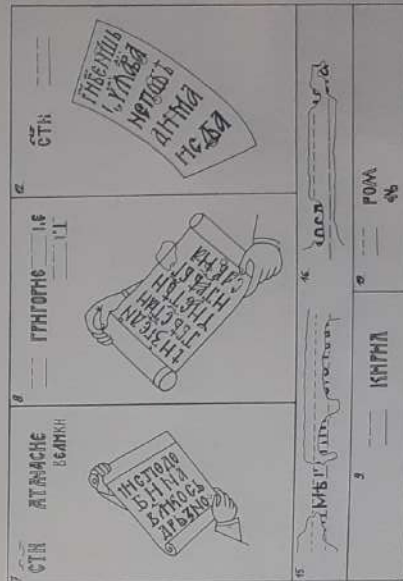
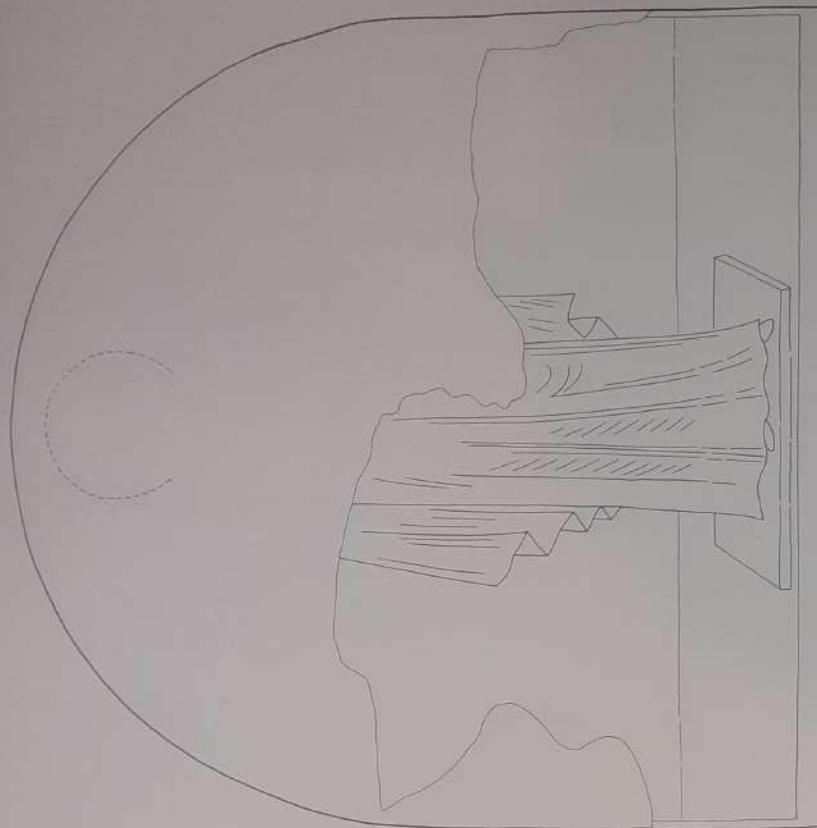
- Описаност на иконите
- Четири МЪЧЕНИЦИ - иконите (илюстрация)
- 1. Св. ПАТРИК - 2. Св. ПАТРИК - 3. ГОС. ХРИСТОС - 4. Св. ЮЛИЯ ПОПЪТНИЦА

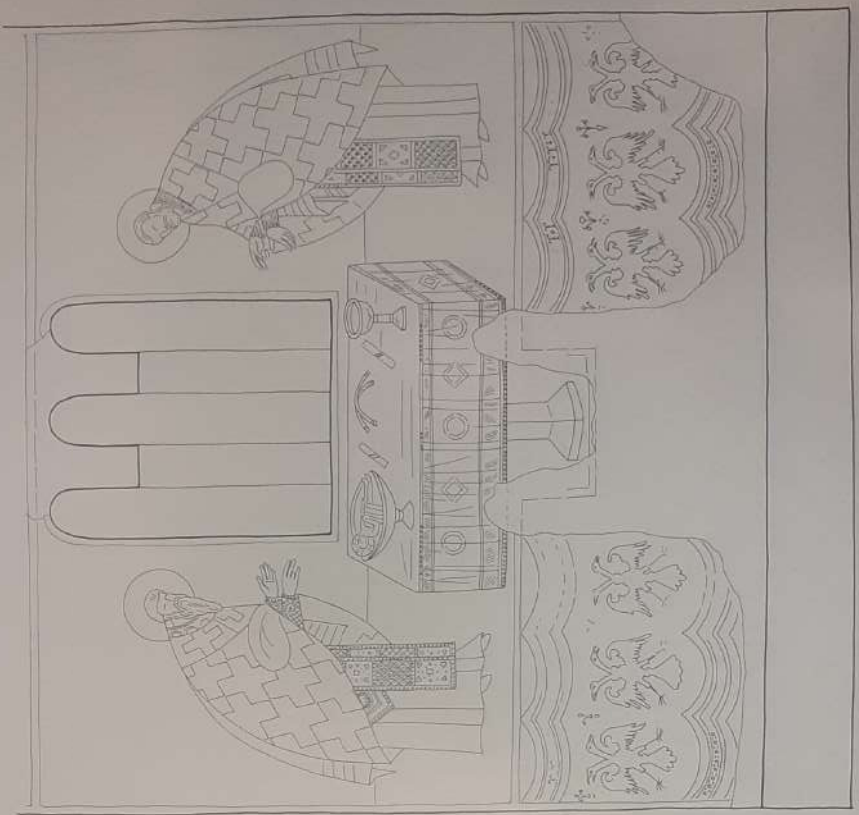

1. БОГОРОДИЦА ОРАТА
2. ВАНИСЕНА ХРИСТОРО
3. АУПЕН - Авансцената служба Апелу
4. Св. Атанасије
5. Св. Атанасије
6. Св. Атанасије и Св. Василије (кол. 4, 5 и 6 - латински стил)
7. Св. Атанасије АТАНАСИЈЕ ВЕЛИКИ
8. Св. Атанасије ГРИГОРИЈЕ
9. Св. Атанасије КИРИЛ (Александријски) и Св. Василије
10. Св. Атанасије - архиепископ од Александрије
11. Св. Атанасије - (фрагмент)
12. Св. Атанасије - (фрагмент)
13. Св. Атанасије - (фрагмент)
14. Св. Атанасије - (фрагмент)
15. Св. Атанасије - (фрагмент)
16. Св. Атанасије - (фрагмент)
17. Св. Атанасије - (фрагмент)
18. Св. Атанасије - (фрагмент)
19. Св. Атанасије - (фрагмент)
20. Св. Атанасије - (фрагмент)
21. Св. Атанасије - (фрагмент)
22. Св. Атанасије - (фрагмент)
23. Св. Атанасије - (фрагмент)

1. LA VIERGE ORANTE
2. L'ASCENSION
3. L'AGNEAU - Les Evêques officiant devant l'Agneau
4. Saint Evêque
5. Saint Evêque
6. Saint Evêque - et Ministre portant le drapeau (4, 5 et 6, les inscriptions ont disparu)
7. Saint ATHANASE LE GRAND en Evêque
8. Saint GREGOIRE en Evêque
9. Saint CYRILLE d'ALEXANDRIE en Evêque et le Ministre portant le drapeau
10. Socle - disparu aux angles horizontaux
11. Saint Evêque - (fragment)
12. Saint Evêque - (non identifié)
13. Deux ANGES - diacres
14. Deux ANGES - diacres
15. LA COMMUNION DES APOTRES SOUS L'ESPÈCE DU PAIN
16. LA COMMUNION DES APOTRES SOUS L'ESPÈCE DU VIN
17. ARCHANGE (base)
18. Une scène de la vie du Christ (fragment)
19. Saint ROMAN le diacre
20. Un Scapulaire
21. Un Scapulaire
22. Ornement
23. Socle - imitation des dalles de marbre

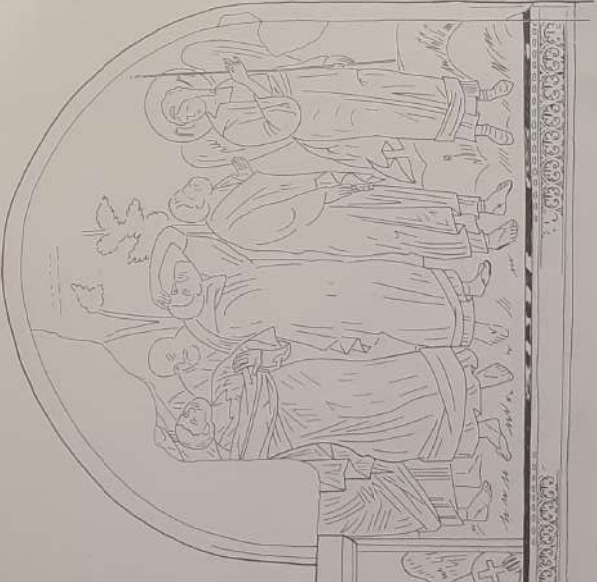

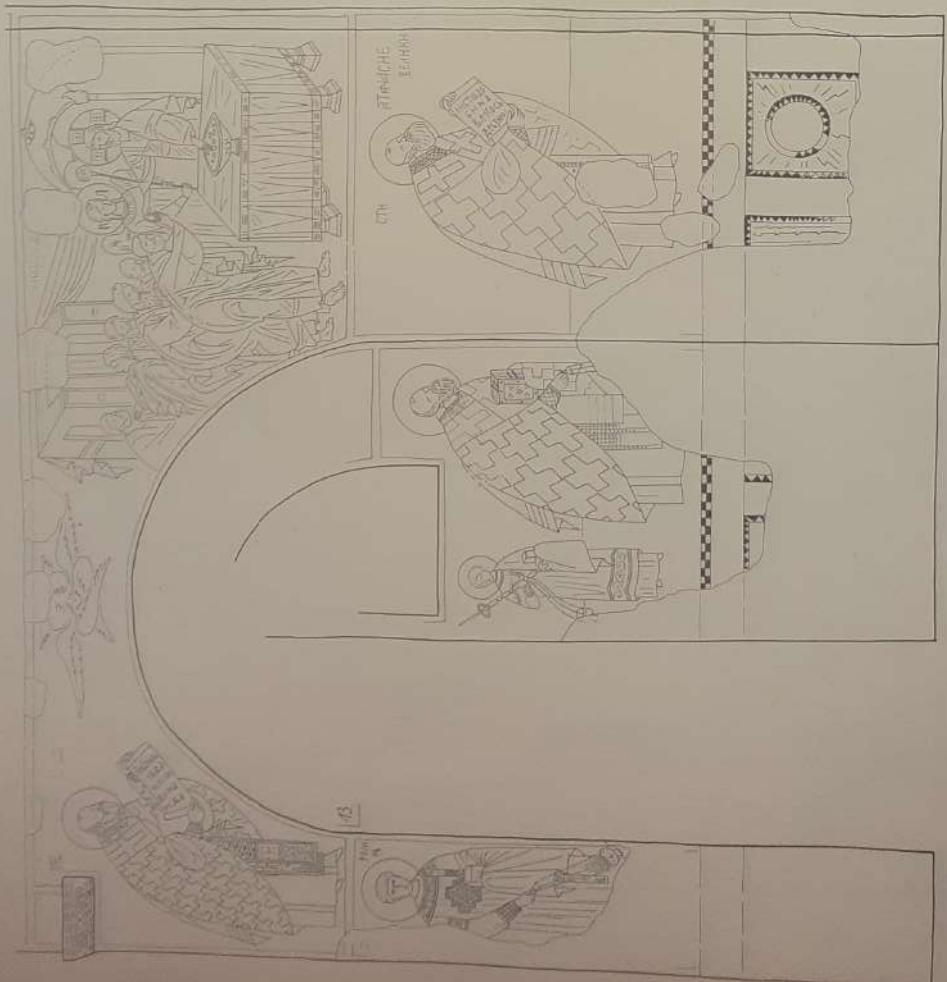
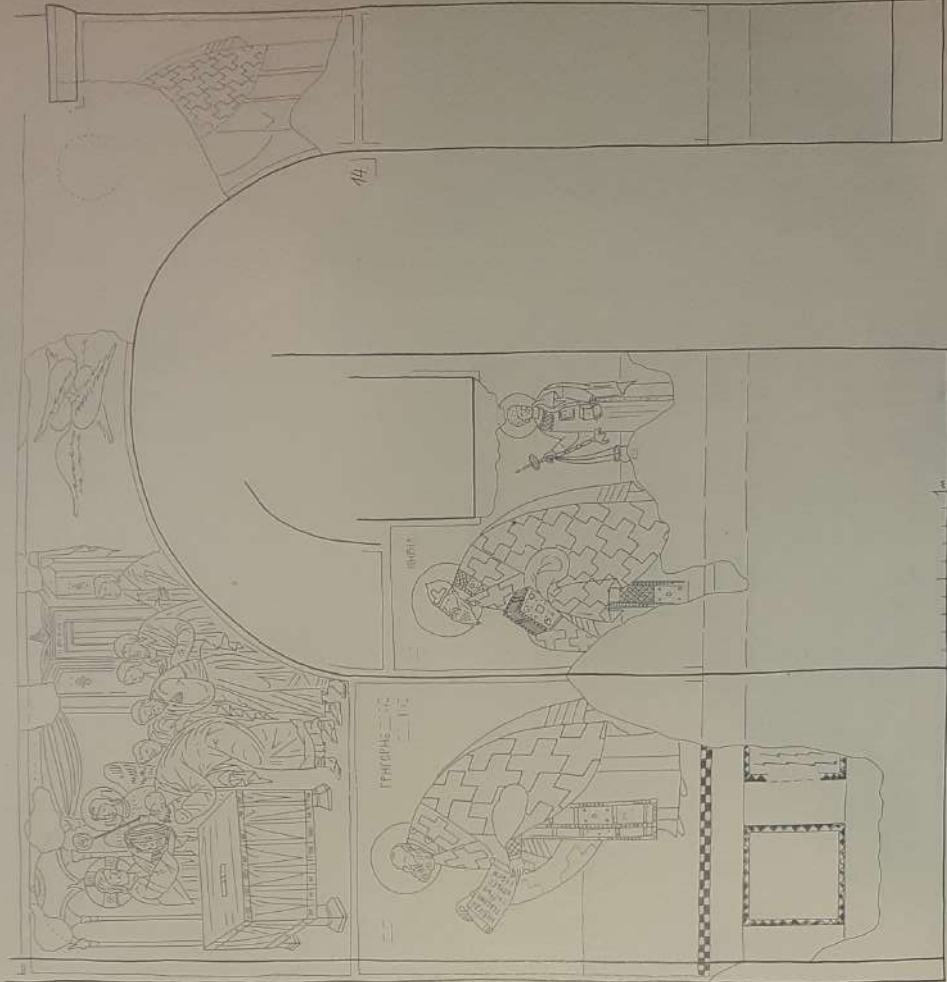
14

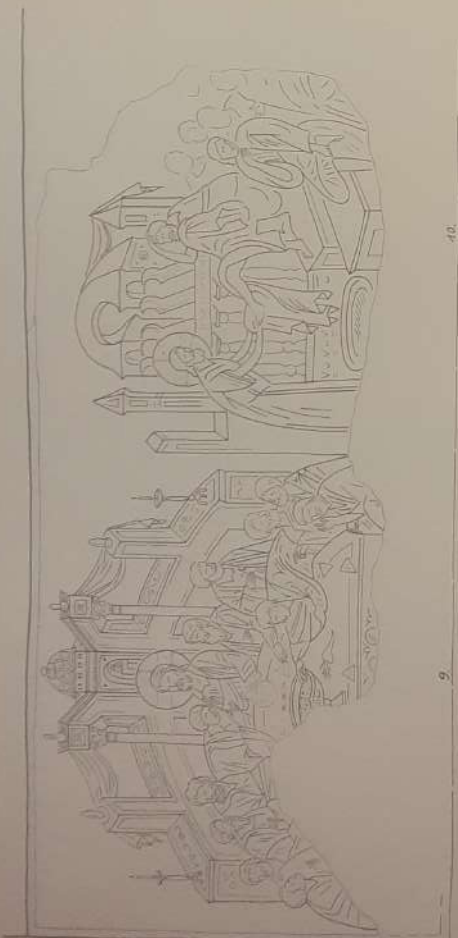
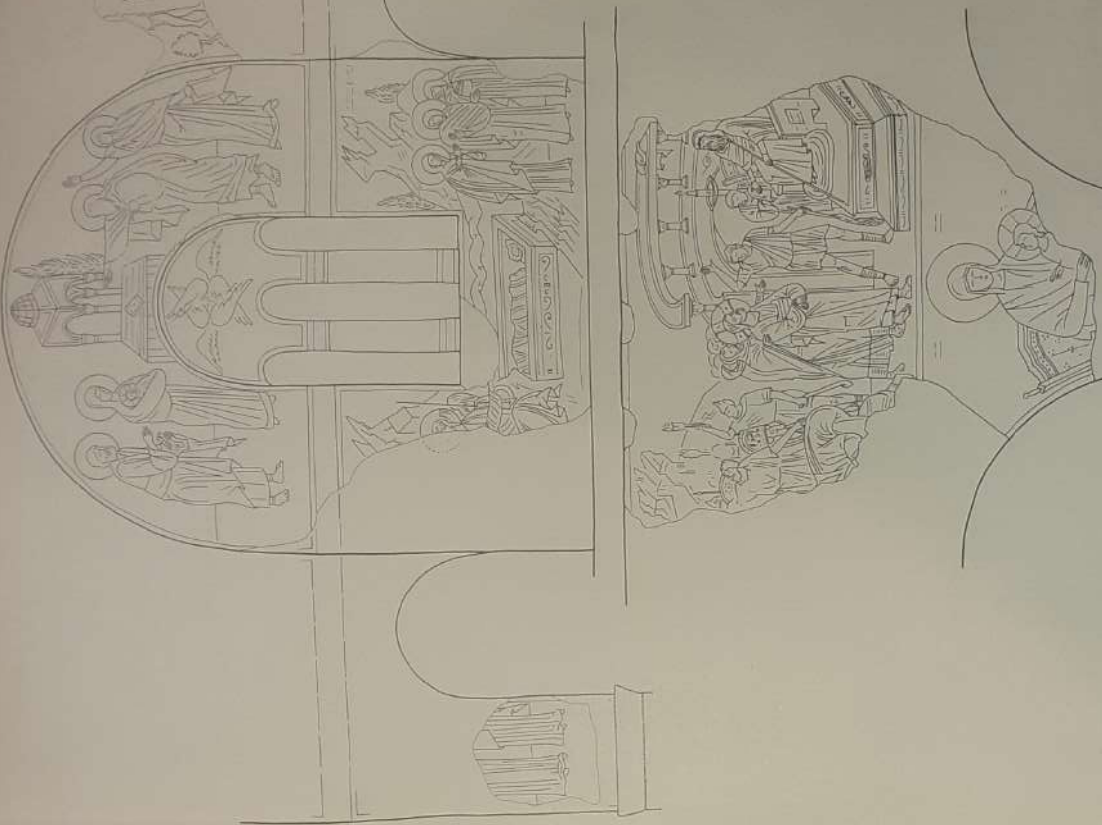
13

7. ВЪЗХОДИЩА ОНАГНА СЪЗНАТЕЛИОНА УЩЕЛОНА ПИ РИУНАТА
8. СЪ АНДРЕЙ ВЪСШЕЩЕ ПЕЛИОН
9. СЪ АНДРЕЙ ЮНАТЪ ЗАКТОУСТИ
10. СЪ АНДРЕЙ ЮНАТЪ
11. ПНАУТЪ О СВЕТОМ ПИНОМ
12. ЮНЕТА СИНКОНА 6. ОДИКАУ У ПЛОТУ.
13. ПОСВЕТЕН СИНКОНА ЗА РАКОМА
14. ПОСВЕТЕН СИНКОНА ЗА СВЕТИННА
15. ПОСВЕТЕН СИНКОНА ЗА ЕМИСОРА
16. СЪ ПИНОМ ПОМОЖЕ ТРИ СНОМАЩЕ ДЕНОРЕ.
17. ЗАВЪЗАН СЪ НИКОЛЕ ДЪВАНУ.
18. МЕЛАН. АНГЕЛЪ СЪ СЪРАМ О ЖЕНОТА СЪ ПИНОМ
19. ХРИСТОС ПРИНОСИ СЪ ПИНОМ ДЪВАНУДЕ
20. ВЪЗХОДИЩА ПРИНОСИ СЪ ПИНОМ ОМОБОР.
21. ОРАВЕИТЪ 17. СОНА.
22. СМЪТ СЪ НИКОЛЕ 17.
23. ВЪСШЕЩЕ СЪ СЛОРИ (ФРАГМЕНТ).
24. СТРАНЕ СЪ РАМА. 22-24. ФРАГМЕНТЪ СЪ СЪСТАВНО.
25. УЩЕЛОНА (УЩЕЛОНЪ).

СТАРИИ СЛОЈ - ЖИВОПИС XII века.

- А БОГОРОДНИЦА ЕЛИЗА СА ХРИСТОМ "КРИВИТЕЛЕН" (фрагмент),
СЛАДКА У КАЛИ (фрагмент),
ХРИСТОС ИСПИТУЈЕ СЛЕПОГА

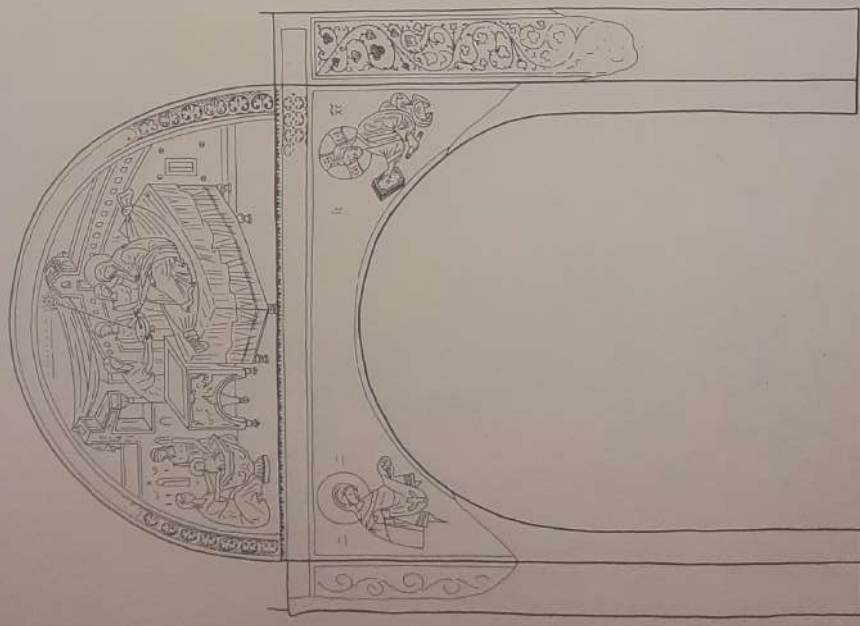
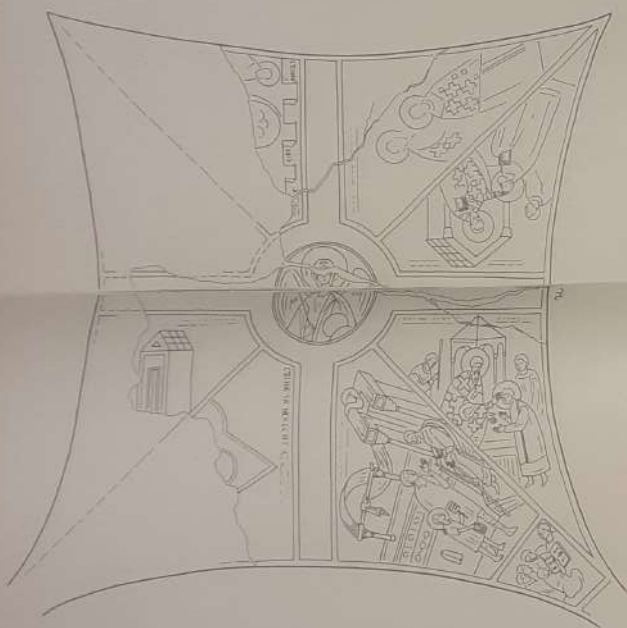
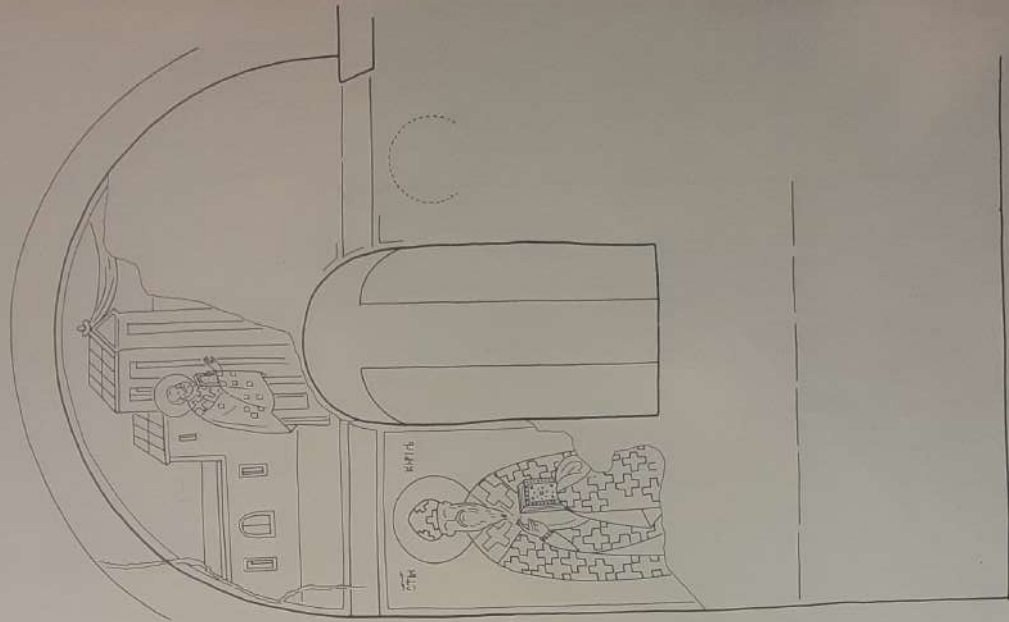

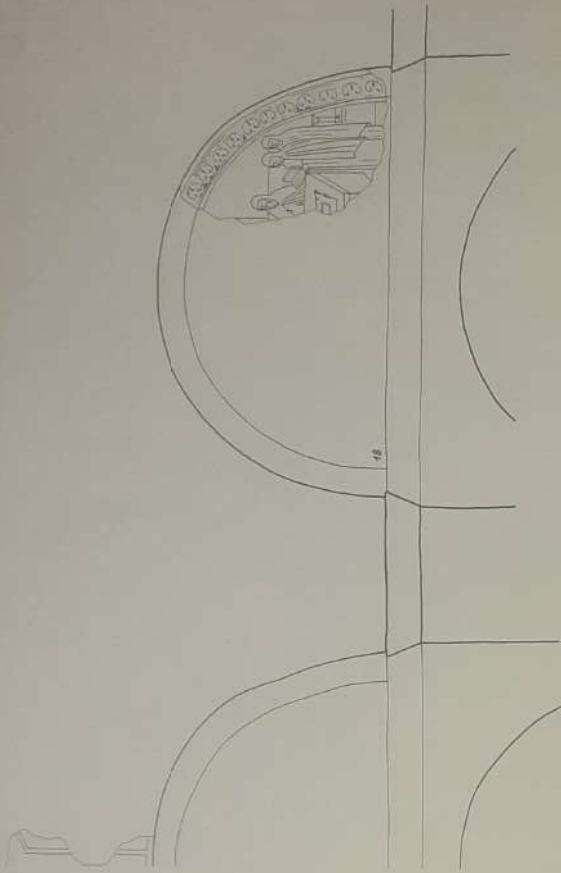
1. LA VIERGE ORANTE AVEC EMMANUEL dans le médaillon sur la porte d'entrée.
2. SAINT BASILE LE GRAND en évêque.
3. SAINT JEAN CHRYSOSTÔME en évêque.
4. SAINT CYRILLE en évêque.
5. LA VIERGE DE SAINT NICOLAS.
6. SAINT NICOLAS A L'ÉCOLE.
7. SAINT NICOLAS ORDONNE D'ACQUER.
8. SAINT NICOLAS ORDONNE PRÊTRE.
9. SAINT NICOLAS ORDONNE ÉVÊQUE.
10. SAINT NICOLAS AIDANT TROIS PEUPLINES FILLES PAUVRES.
11. APPARITION DE SAINT NICOLAS A SAINT EULAPIOS.
12. Dans le médaillon sur l'angle.
13. Une scène de la vie de saint Nicolas.
14. LE CHRIST PRÉSENTANT L'ENFANT À SAINT NICOLAS.
15. LA VIERGE PRÉSENTANT L'ENFANT À SAINT NICOLAS.
16. Ornement.
17. Soci.
18. LA MORT DE SAINT NICOLAS (7).
19. 20. et 21. CONCLICES GECIMENIQUES (fragments).
22. et 24. Fragment de saint Guerrier.
25. UN ANGE (dans le médaillon - fragment).

COUCHE INFÉRIEURE - FRESQUES DU XIIIe SIÈCLE:

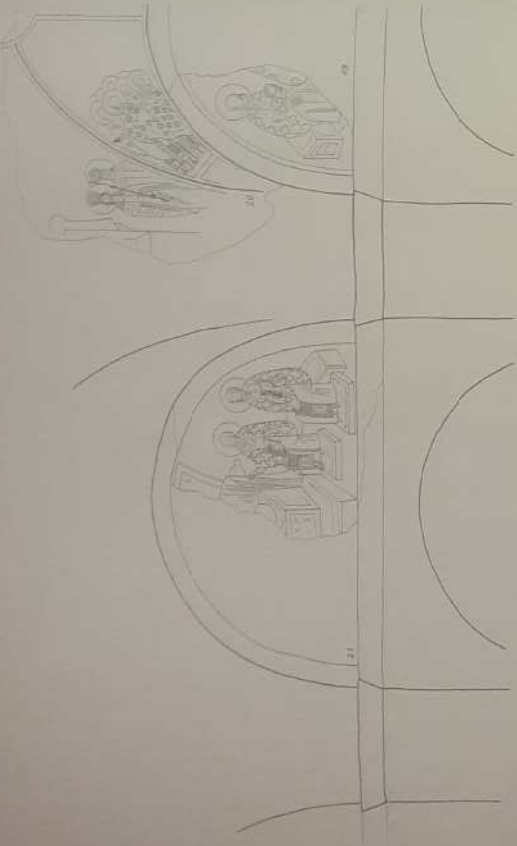
- A - LA VIERGE ELÉOUS A L'ENFANT JÉSUSomme - NOURRISEUR.
 B - LA NOCÉE CANA (fragment).
 C - LE CHRIST GURISSANT UN AVEUGLE.
 Les fragments B et C ont été enlaidis du mur et sont exposés actuellement au Musée National de Belgique.

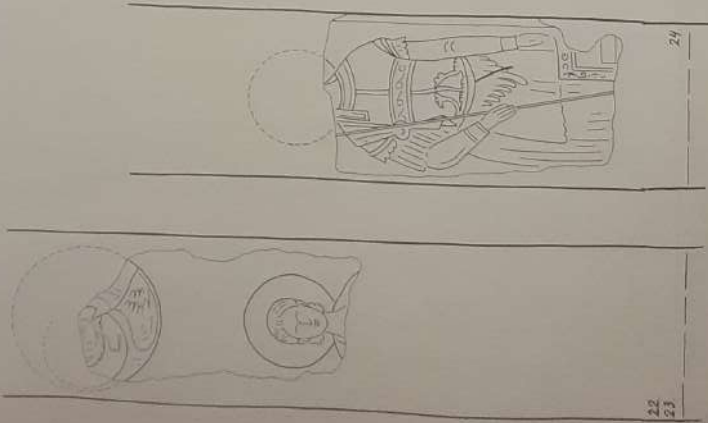

B

A

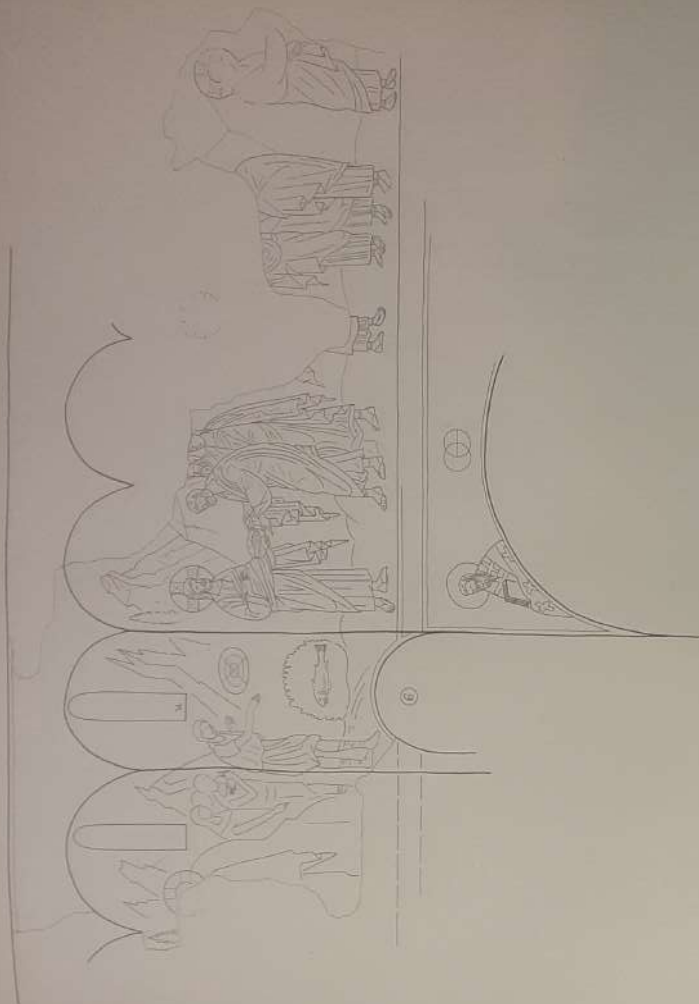

24

22 23

ВН. СЕРБЕННУСАНИ БУДА
 М. А NEF LATRALE ETROITE NORD

ПРОСТОР МЕТОД СЕРБНО - ЗАПАДНОГ КУБЕТА

1. Општегит: 2. ХРИСТОС СЕ ЈАВЉА АПОСТОЛИМА НА ОБАДН ТИФЕРНАСКОГ
 БАДНА, 3. ХРИСТОС КРАДНОСНА КИР И РИД,
 4. Исусава крсто и Христосово (ангелско) Апостолима,
 5. Са Апостоли (византијско-роман),
 6. ИСУС ХРИСТОС (романски)

ПРОСТОР МЕТОД СЕРБНО - ЗАПАДНОГ КУБЕТА

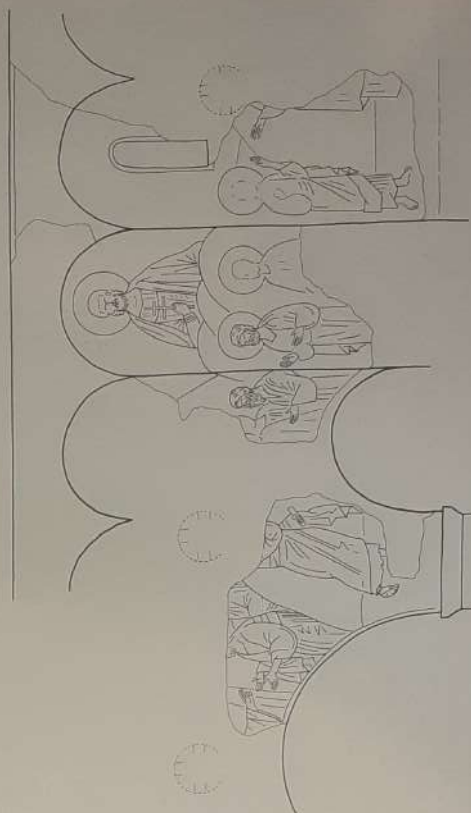
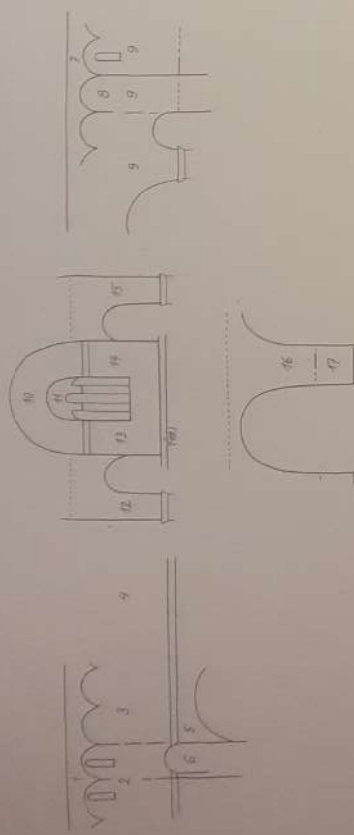
7. Општегит: 8. Мученик: 9. Исусава крсто и Христосово (ангелско)

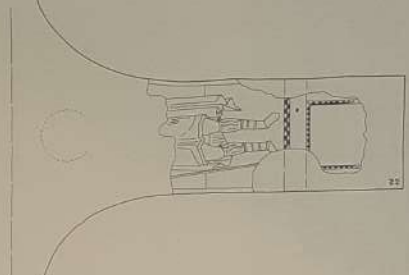
ПРОСТОР МЕТОД СЕРБНО - ЗАПАДНОГ КУБЕТА

1. Општегит: 2. ХРИСТОС СЕ ЈАВЉА АПОСТОЛИМА НА ОБАДН ТИФЕРНАСКОГ
 БАДНА, 3. ХРИСТОС КРАДНОСНА КИР И РИД,
 4. Исусава крсто и Христосово (ангелско) Апостолима,
 5. Са Апостоли (византијско-роман),
 6. ИСУС ХРИСТОС (романски)

ПРОСТОР МЕТОД СЕРБНО - ЗАПАДНОГ КУБЕТА

7. Општегит: 8. Мученик: 9. Исусава крсто и Христосово (ангелско)

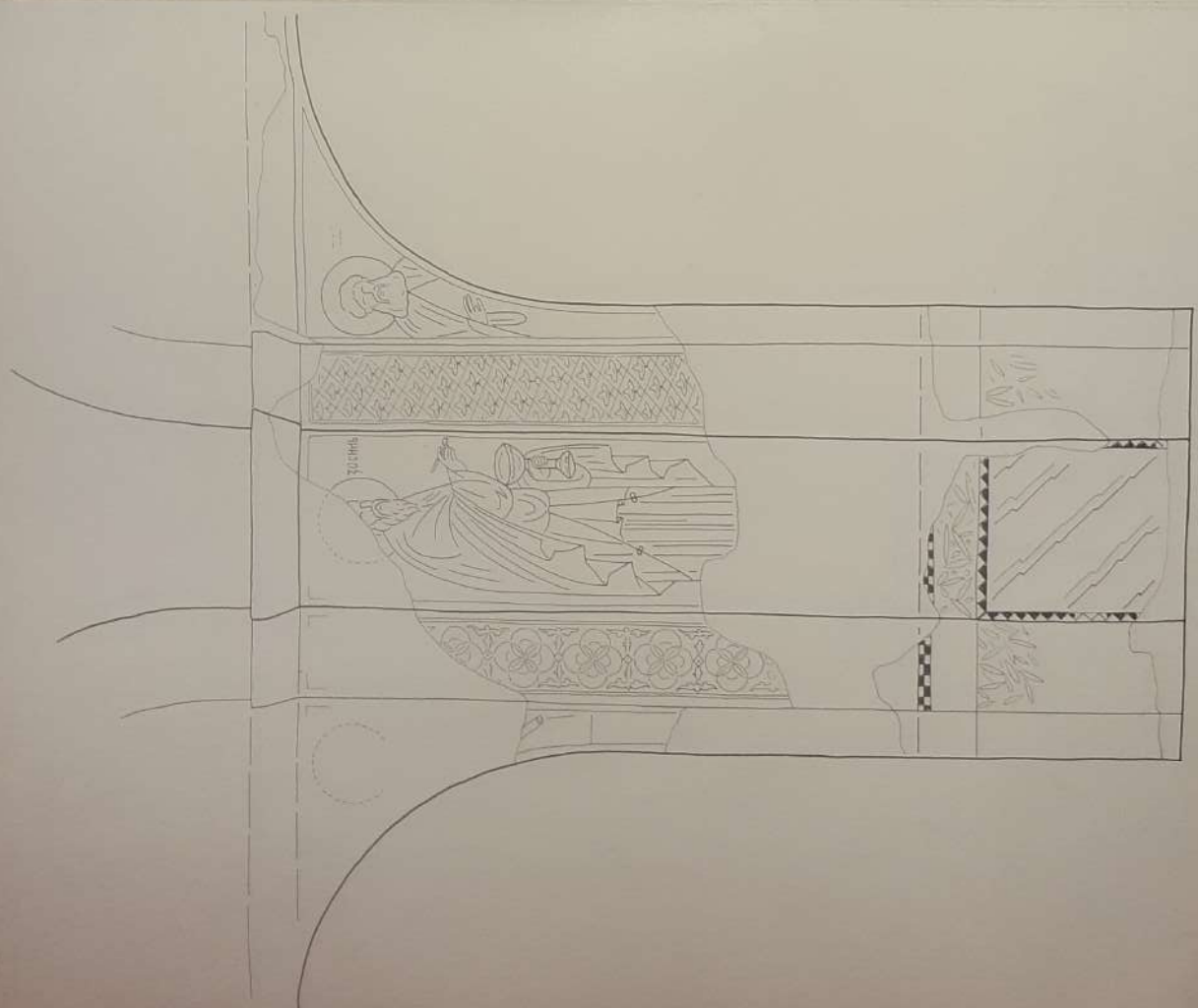
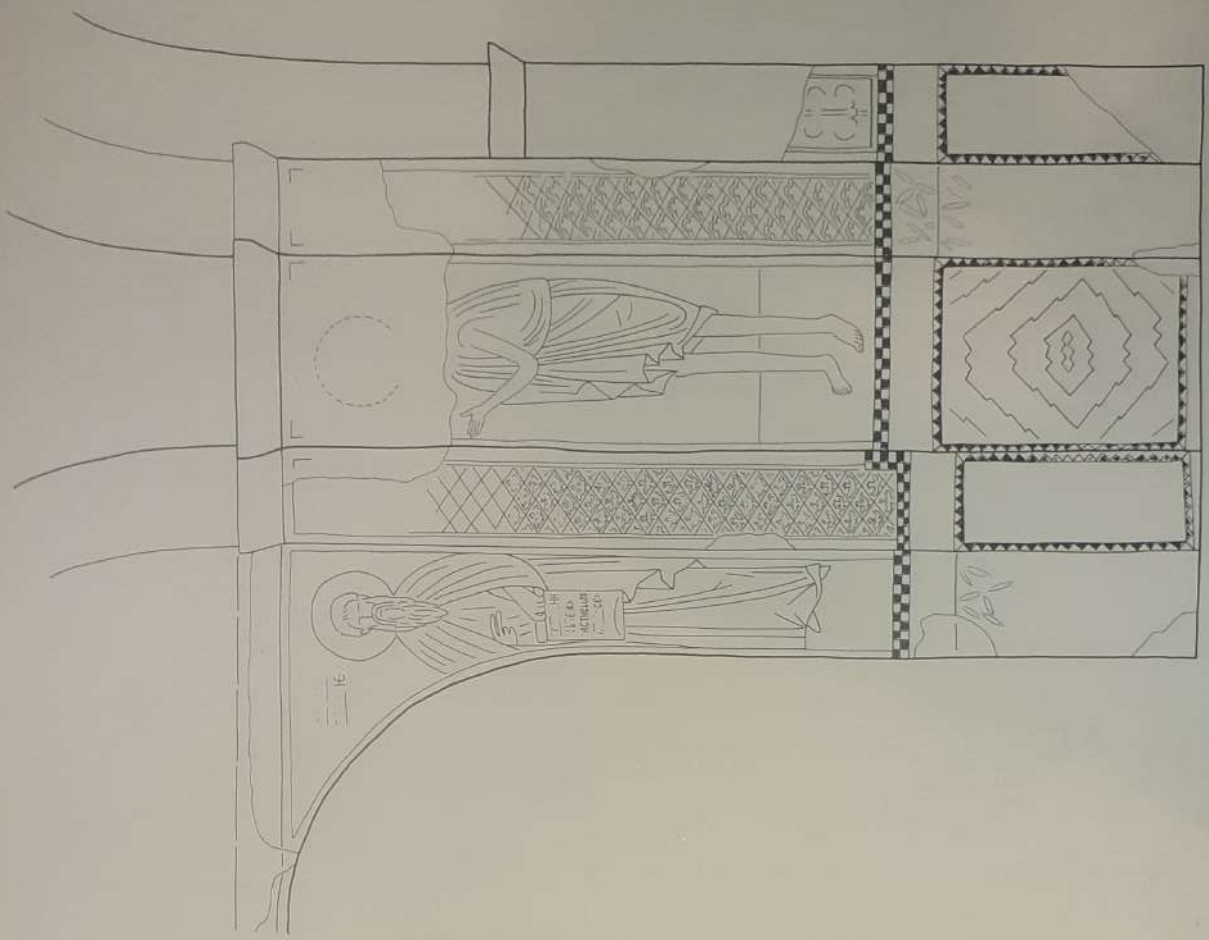

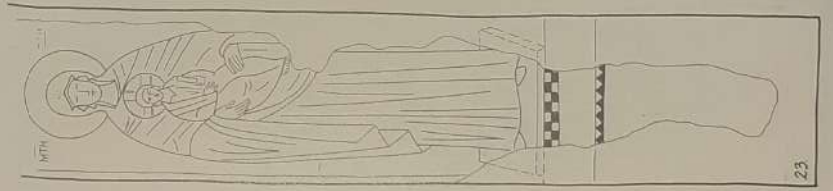
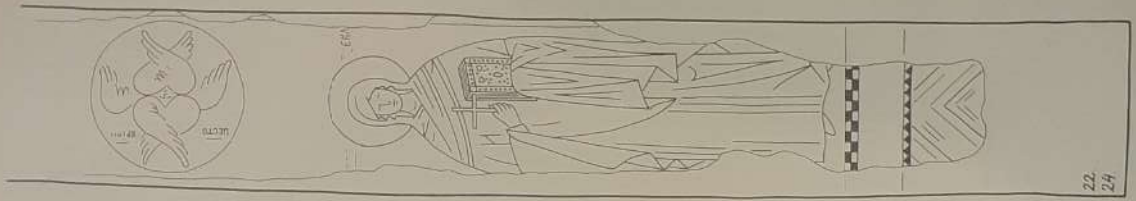
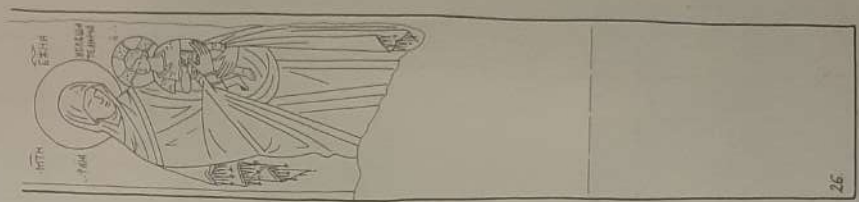

LE HÉRAS SEPTENTRIONAL DE LA CROIX:
Le cycle des adaptations de Christ après la Résurrection 10. LE CHRIST APPARASSANT A DEUX MYRIOPHORES EN UN JARDIN, 11. UN SÉCHÉRIER 12. LE CHRIST À FEMMES, 13. LE CHRIST ENTRAÎNANT LES AUTRES À L'ÉVALUATION DE L'APPARITION DU CHRIST, 14. LE CHRIST APPARASSANT AUX APÔTRES ET LEUR MONTRENT SES PLAIES, 15. UN SAINT GUÉRISSEUR (FRAGMENT), 17. SOCIÉTÉ - ANALYSE DES DALLÉS DE MARBRE, 18. LE CORNICHE D'ENTRÉE

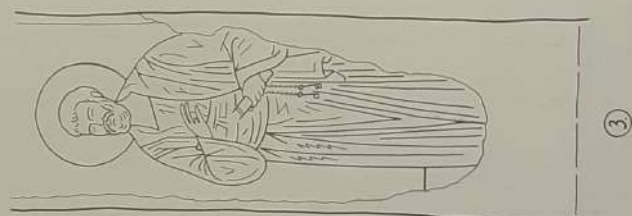
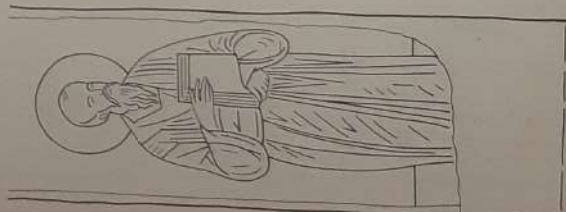
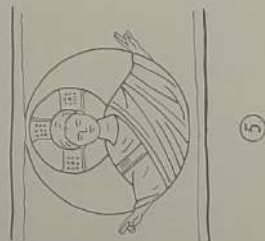
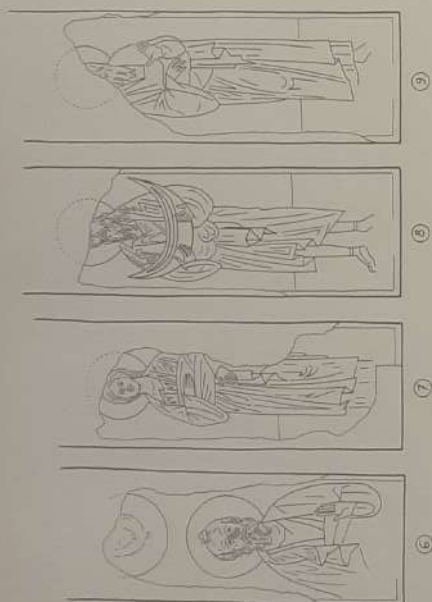

20	АТЕ ПЪ
23	ИТЬ БУИИ
24	--- ТСКЪ
22	ОСТО КРІДУ
26	ИМЪ БЖІА
	ОЮИИ ЖЕАША
25	И ПЪ

5	СТІА	СТІАХОИ НАУЧЕНЬ ОУТЕЛАНН КОБЛАВНН ОБЕВСТІИ АТЕАЛСКЫ ОБЕИЗЪ
7	СТІА НАУЧЕНЬ	БМЖЕНЬ ПРІСНОГО НАШЛЕИ УСЪСНЬ ТНИ
40	СТІА НАУЧЕНЬ	СМЕРЕНЬ КОСОТЫ ПЕАЛОЕ БЕЧЕТЕ ИИ
	---	ТРОСЪ

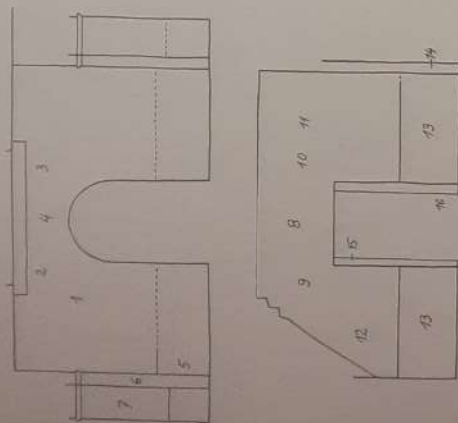

[illegible]

LE MUR OCCIDENTAL : 1. LA DORMITION DE LA VIERGE, 2. Soie (tapisserie), 3. Saint Pierre et l'Anvoïre, 4. Saint Paul à Corinthe, 5. Le Christ Emmanuel (dame de la Vierge), 6. Un jeune homme identifié (il est relatif à leur occidental au premier plan), 7. Un saint (non identifié), l'arc relatif à leur occidental au premier plan), 8. NOË LE JUST, 9. Un saint (non identifié), l'arc relatif à leur occidental au premier plan), 10. Un saint (non identifié), l'arc relatif à leur occidental au premier plan).

А. ИВАНОВА X. L'ENARTHEX

ИСТОЧНИ МАТЕРИАЛИ

1. КРАЛЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 2. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 3. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 4. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 5. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 6. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 7. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 8. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 9. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 10. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 11. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 12. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 13. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ. 14. НАТЪКЪТ НА СЛАВЯНИТЕ.

ЗАКЛУЧОК

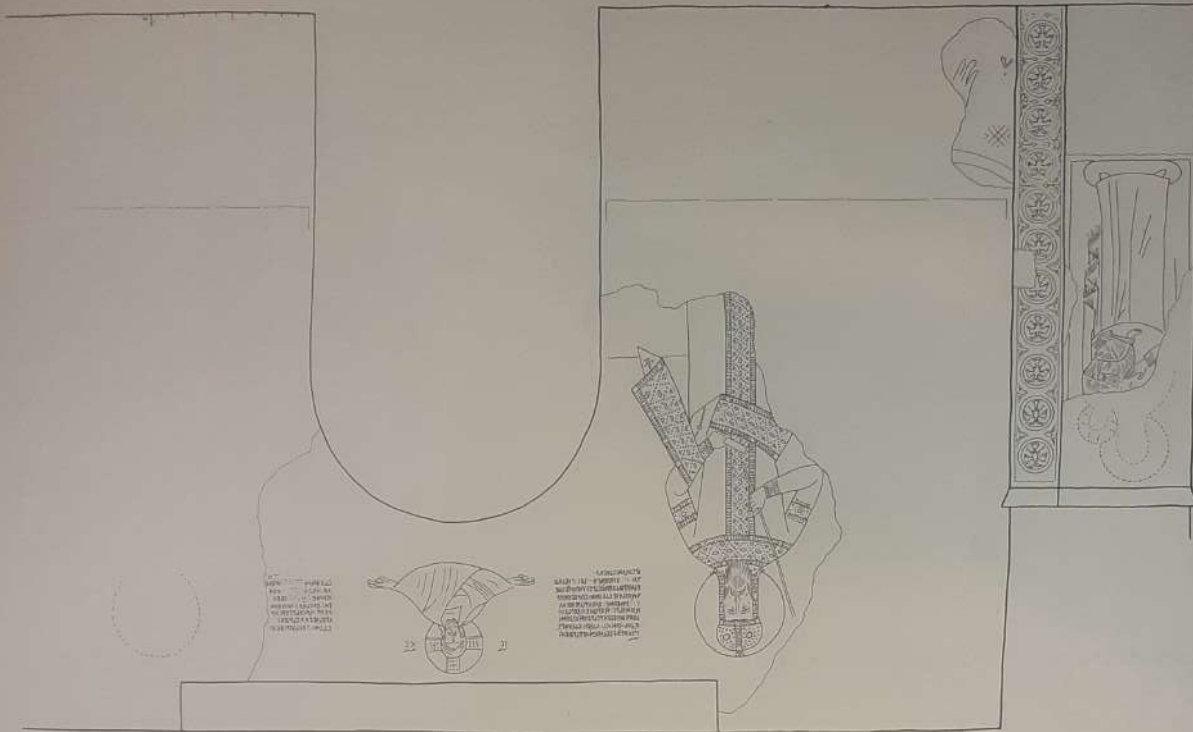
8. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 9. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 10. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 11. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 12. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 13. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 14. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА.

ЛЕГЕНДА

1. ЛЕГЕНДА. 2. ЛЕГЕНДА. 3. ЛЕГЕНДА. 4. ЛЕГЕНДА. 5. ЛЕГЕНДА. 6. ЛЕГЕНДА. 7. ЛЕГЕНДА. 8. ЛЕГЕНДА. 9. ЛЕГЕНДА. 10. ЛЕГЕНДА. 11. ЛЕГЕНДА. 12. ЛЕГЕНДА. 13. ЛЕГЕНДА. 14. ЛЕГЕНДА.

ЛЕГЕНДА

8. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 9. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 10. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 11. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 12. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 13. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА. 14. СЪС СЪМЪЛЕН ИДИОМА.

ѲС ХС

2.

СХЪЗЪВЕРНЫЯМОЛРЖАНЫ
 ІСТОРИИ БГОУТНЫ: СТЕПАНЪ
 РОШНРА ВСЕХЪСРПСНХЪЗЕМЪ
 НІОМОРСЫХЪЛІГІАХЪНЪСТАГО
 СІЕОНАСІУДЕ: ХІЗНЪРІВОВЕНУ
 АНАОНИА БСТАПІА СЪЗВЕЛАНІО
 КРАБІУГОША ЗЕТЬВЕЛНАТОЧІГІВН
 АСОПІАДОЛОІІННЪІНІОРОІІА НІТНО
 РЫТАГОІЕСТАГО.

3.

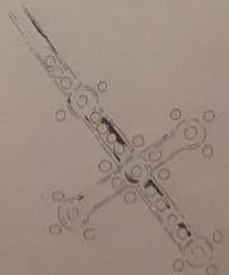
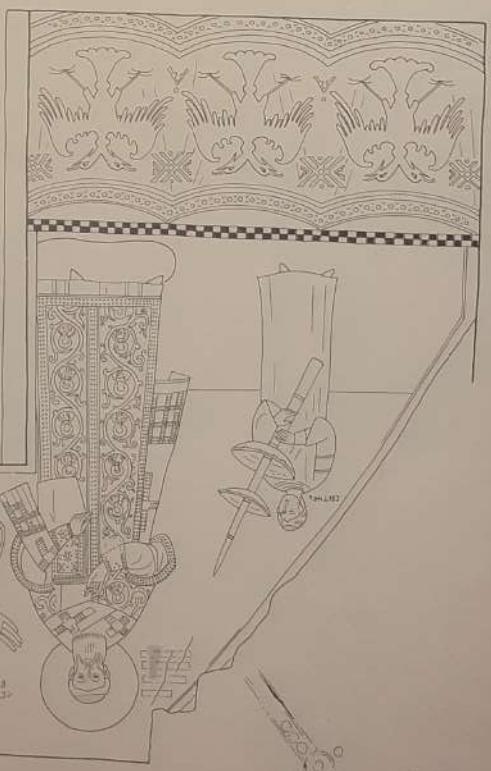
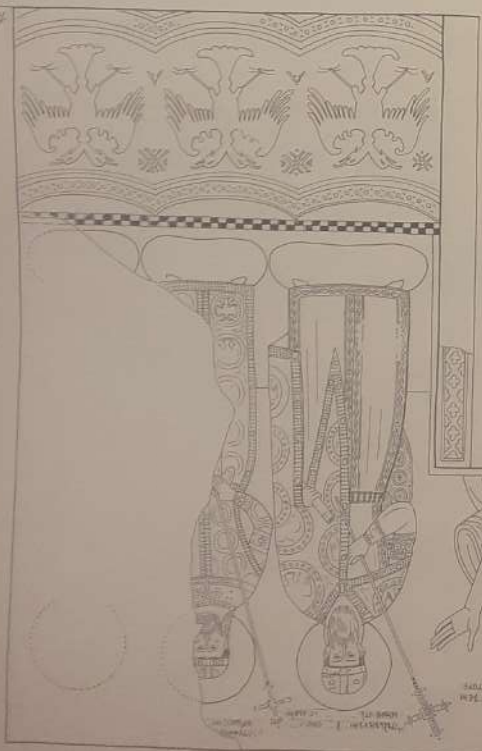
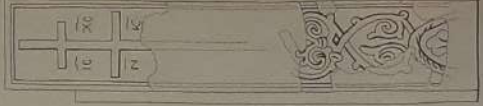
СТЕФАНЪ ОУРОЩЬ ВЕЛІ
 НЫРРЪЪХЪ СРПСНХЪ
 ЗЕМЪНІО СРПСНХЪ
 ВІДНІО СІАГО СІЕОНА
 РЕМА СІНІОРЕОВЕН
 УЕІНІО КРАІА СТЕПАН
 СТЕФАНЪ... Е' АЛЪТО
 Ш

4. СВЕЩЕНЬ

СІАГОІЕОМЪЕМАНЕ: ВЕСЕРПІЕЗЕМ
 БОПІНІГОСПОДЪ НІХІТОРЕ

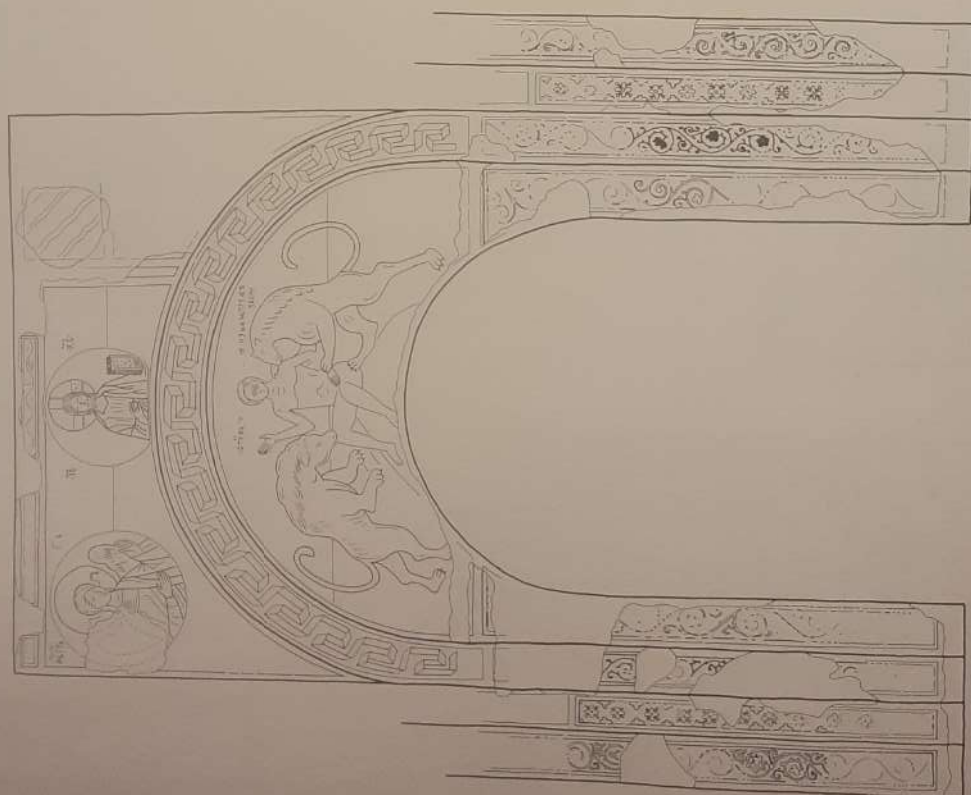
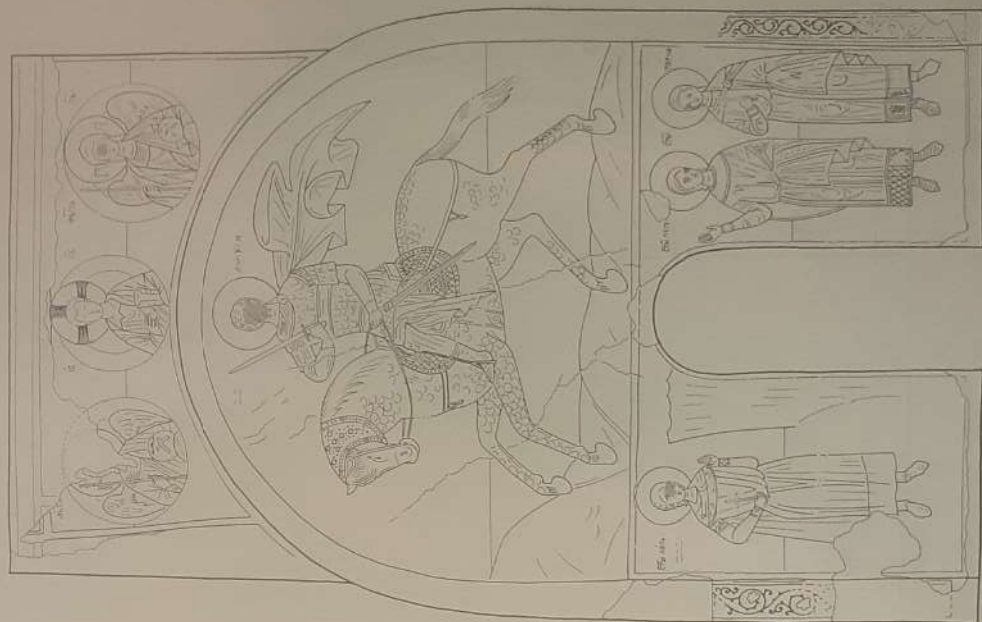
БРЪВЪВЪНІЕ
 НІМАНЕОТЪ
 СІНІАІЕ
 УМІАІАЕХРІШ

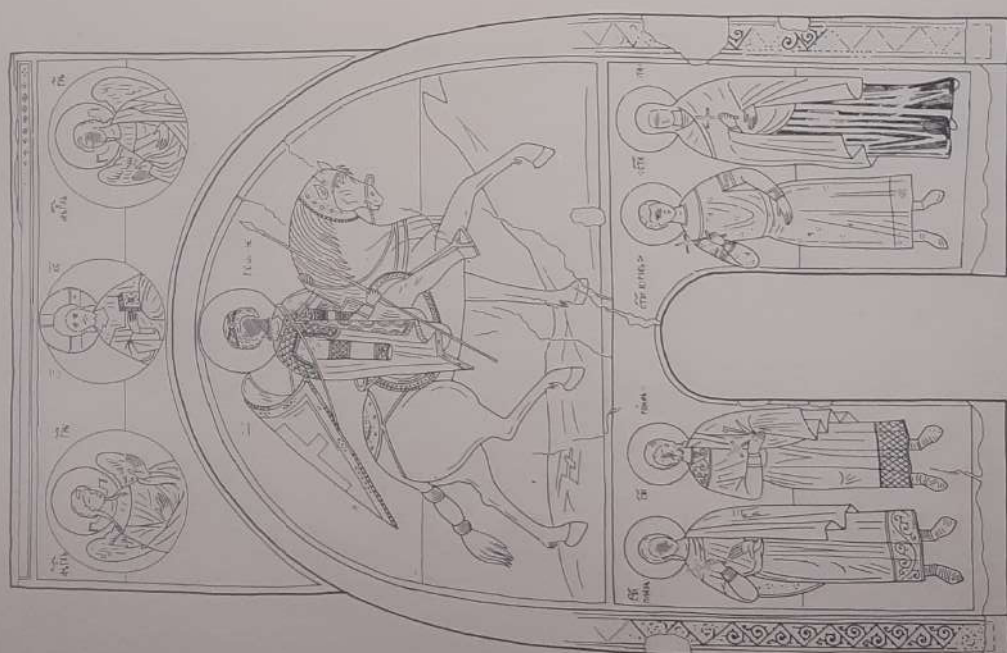
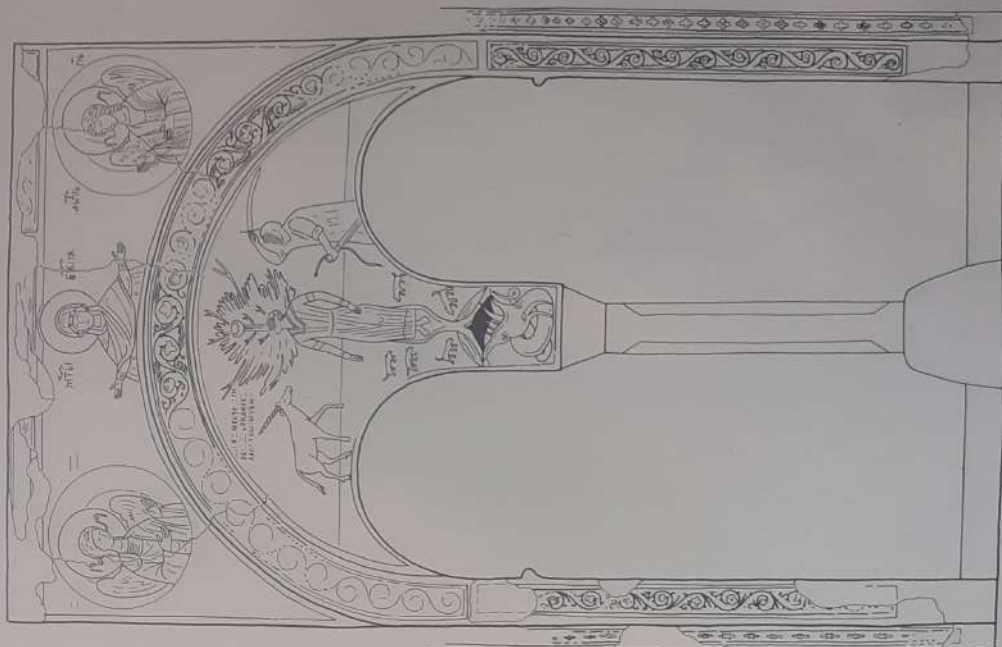
СТЕФАНЪ
 ХРІШІА

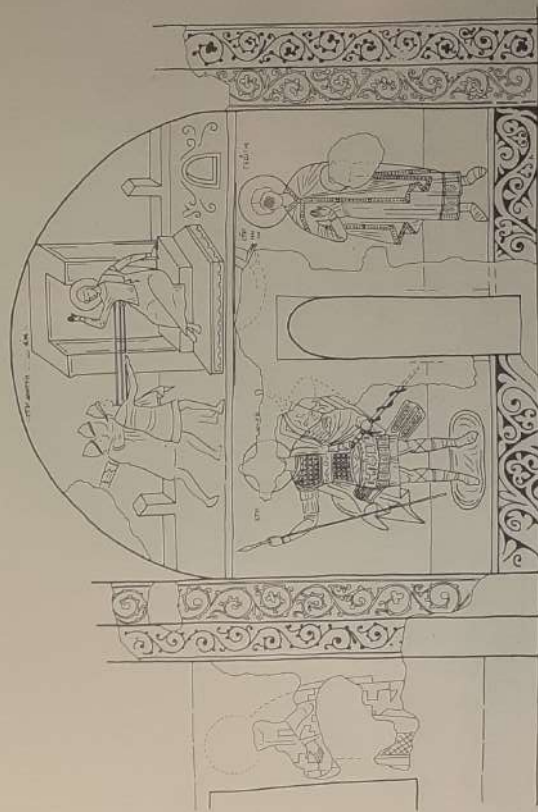

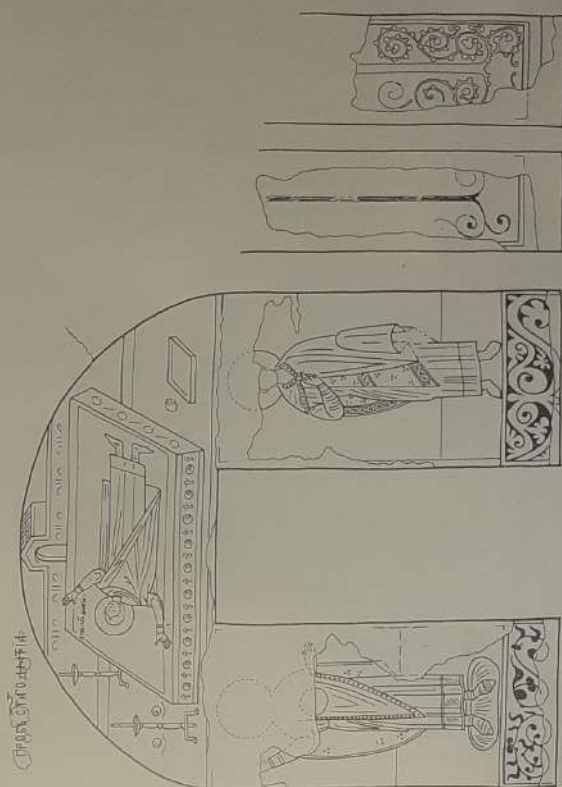
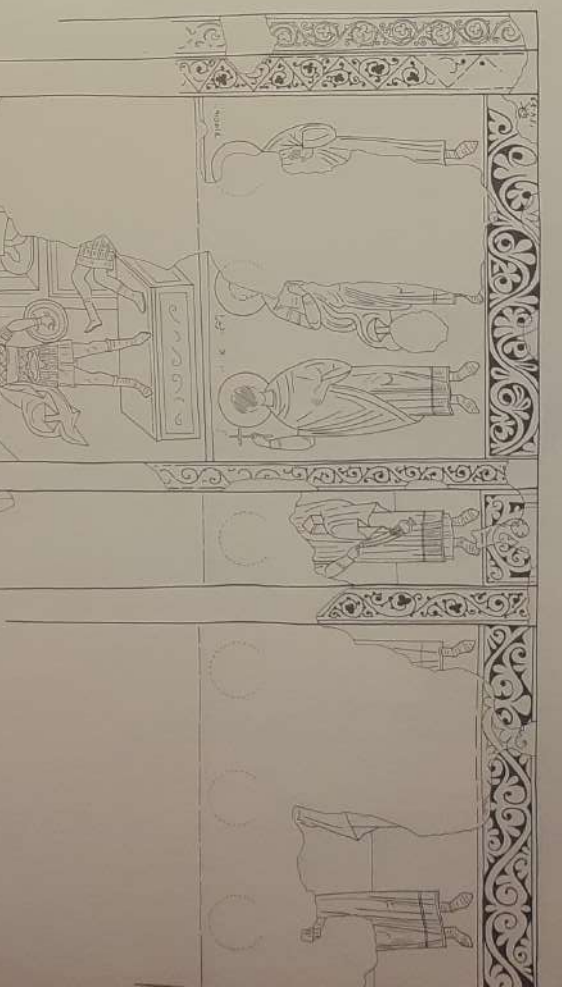

[illegible]

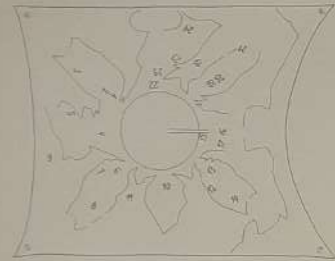
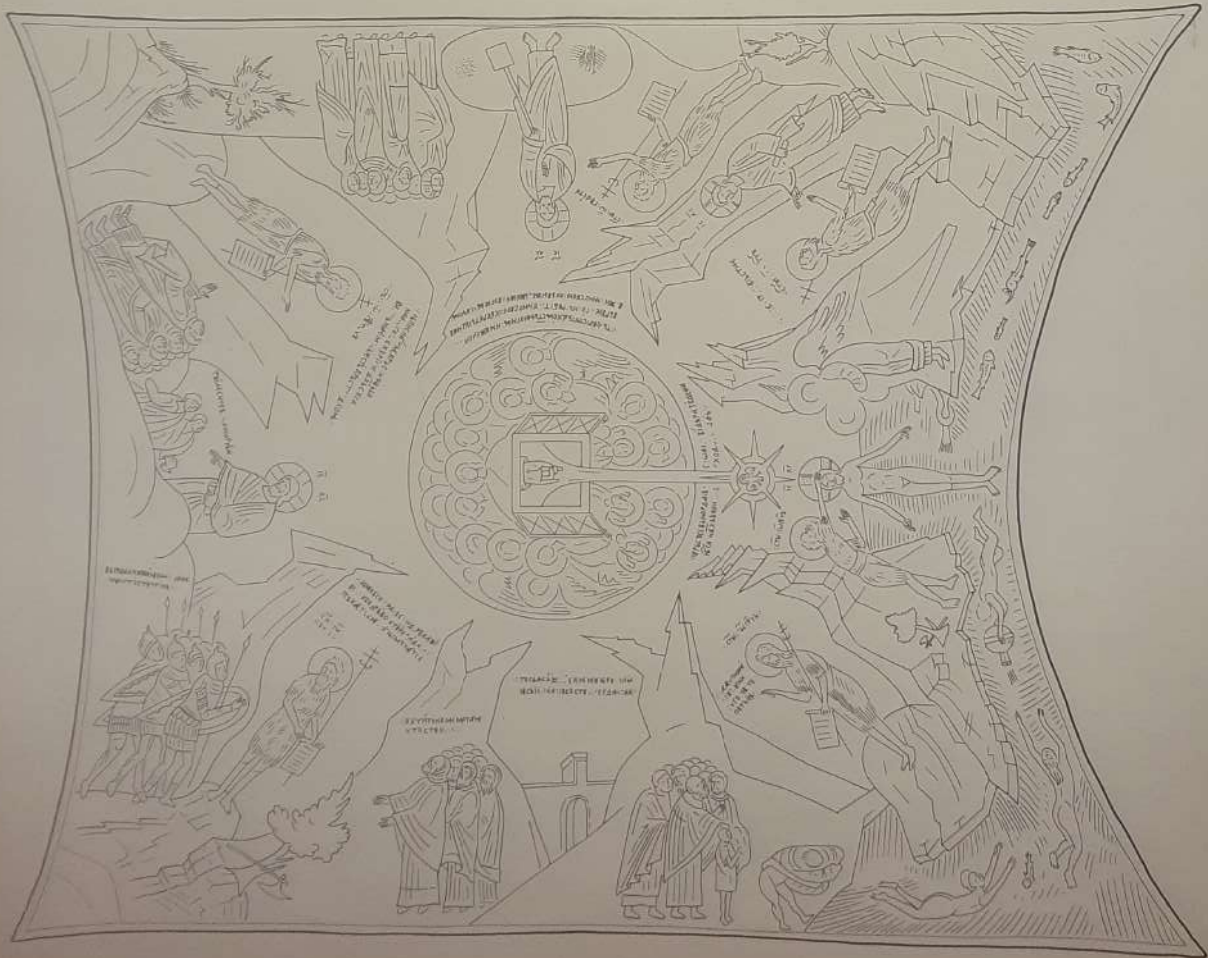

[illegible]

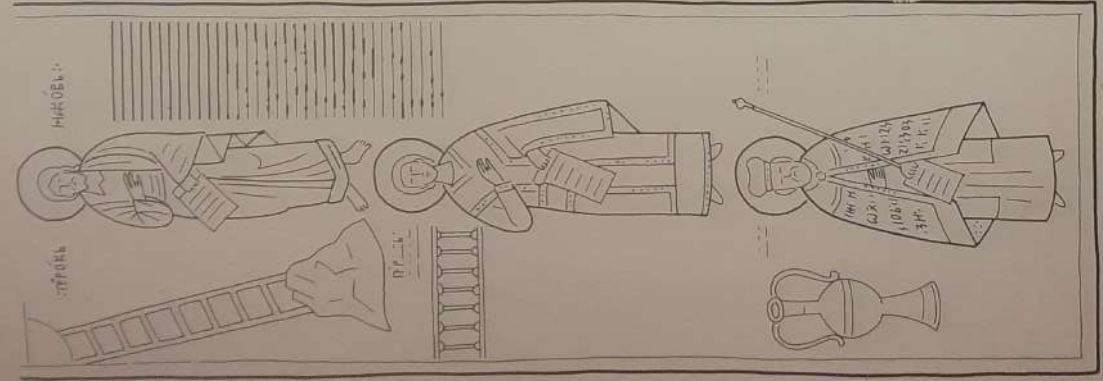

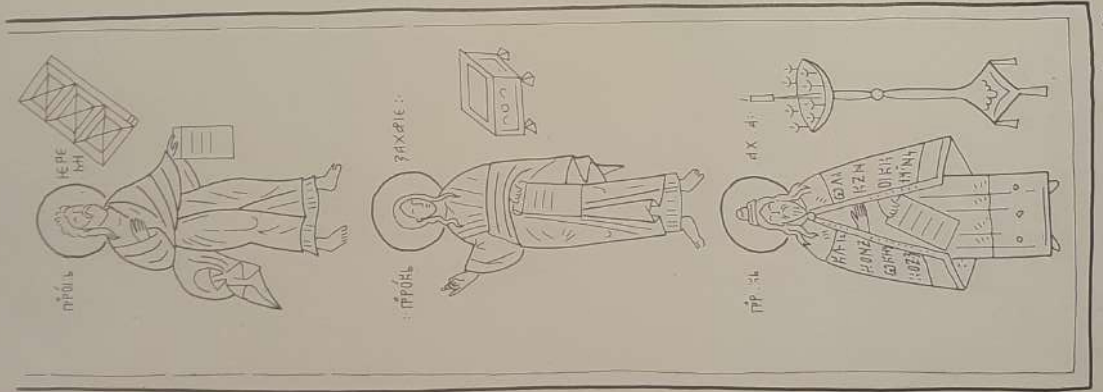

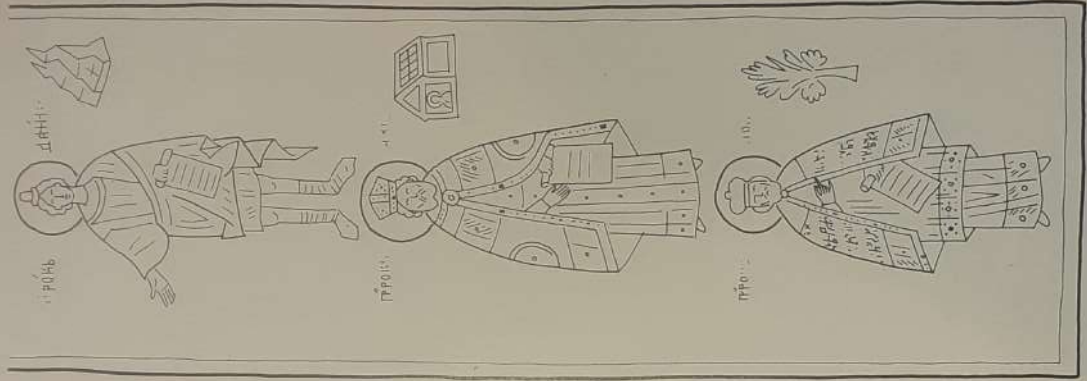
40	ТОГДА СЖЕ... ЗНАЮМХУ ПЕРУ... ИМ НЕСЕ... ПЕРУ... СЕ... СЖЕ...
41	ОУУНТЕП... ИНЫТРЕ УТОСТВО... Б...
42	ИЗВОНОВА ПЕРУ... СЖЕ... ПЕРУ... СЖЕ...
43	СЖЕ... СЖЕ...
44	ПОКАНТЕ ПЕРУ... СЖЕ... ПЕРУ... СЖЕ...
45	ИЗВОНОВА ПЕРУ... СЖЕ... ПЕРУ... СЖЕ...
46	СЖЕ... СЖЕ...
47	СЖЕ... СЖЕ...
48	СЖЕ... СЖЕ...
49	СЖЕ... СЖЕ...
50	СЖЕ... СЖЕ...
51	СЖЕ... СЖЕ...
52	СЖЕ... СЖЕ...
53	СЖЕ... СЖЕ...
54	СЖЕ... СЖЕ...
55	СЖЕ... СЖЕ...
56	СЖЕ... СЖЕ...
57	СЖЕ... СЖЕ...
58	СЖЕ... СЖЕ...
59	СЖЕ... СЖЕ...
60	СЖЕ... СЖЕ...
61	СЖЕ... СЖЕ...
62	СЖЕ... СЖЕ...
63	СЖЕ... СЖЕ...
64	СЖЕ... СЖЕ...
65	СЖЕ... СЖЕ...
66	СЖЕ... СЖЕ...
67	СЖЕ... СЖЕ...
68	СЖЕ... СЖЕ...
69	СЖЕ... СЖЕ...
70	СЖЕ... СЖЕ...
71	СЖЕ... СЖЕ...
72	СЖЕ... СЖЕ...
73	СЖЕ... СЖЕ...
74	СЖЕ... СЖЕ...
75	СЖЕ... СЖЕ...
76	СЖЕ... СЖЕ...
77	СЖЕ... СЖЕ...
78	СЖЕ... СЖЕ...
79	СЖЕ... СЖЕ...
80	СЖЕ... СЖЕ...
81	СЖЕ... СЖЕ...
82	СЖЕ... СЖЕ...
83	СЖЕ... СЖЕ...
84	СЖЕ... СЖЕ...
85	СЖЕ... СЖЕ...
86	СЖЕ... СЖЕ...
87	СЖЕ... СЖЕ...
88	СЖЕ... СЖЕ...
89	СЖЕ... СЖЕ...
90	СЖЕ... СЖЕ...
91	СЖЕ... СЖЕ...
92	СЖЕ... СЖЕ...
93	СЖЕ... СЖЕ...
94	СЖЕ... СЖЕ...
95	СЖЕ... СЖЕ...
96	СЖЕ... СЖЕ...
97	СЖЕ... СЖЕ...
98	СЖЕ... СЖЕ...
99	СЖЕ... СЖЕ...
100	СЖЕ... СЖЕ...

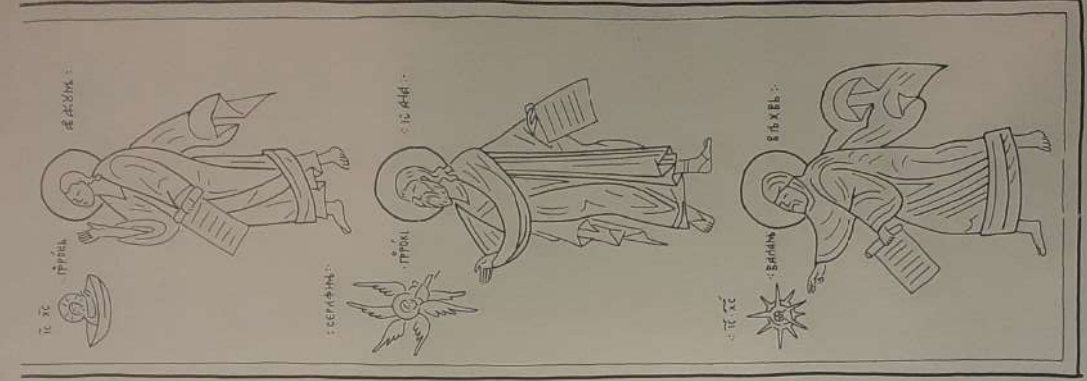
7-9

10-12

1-3

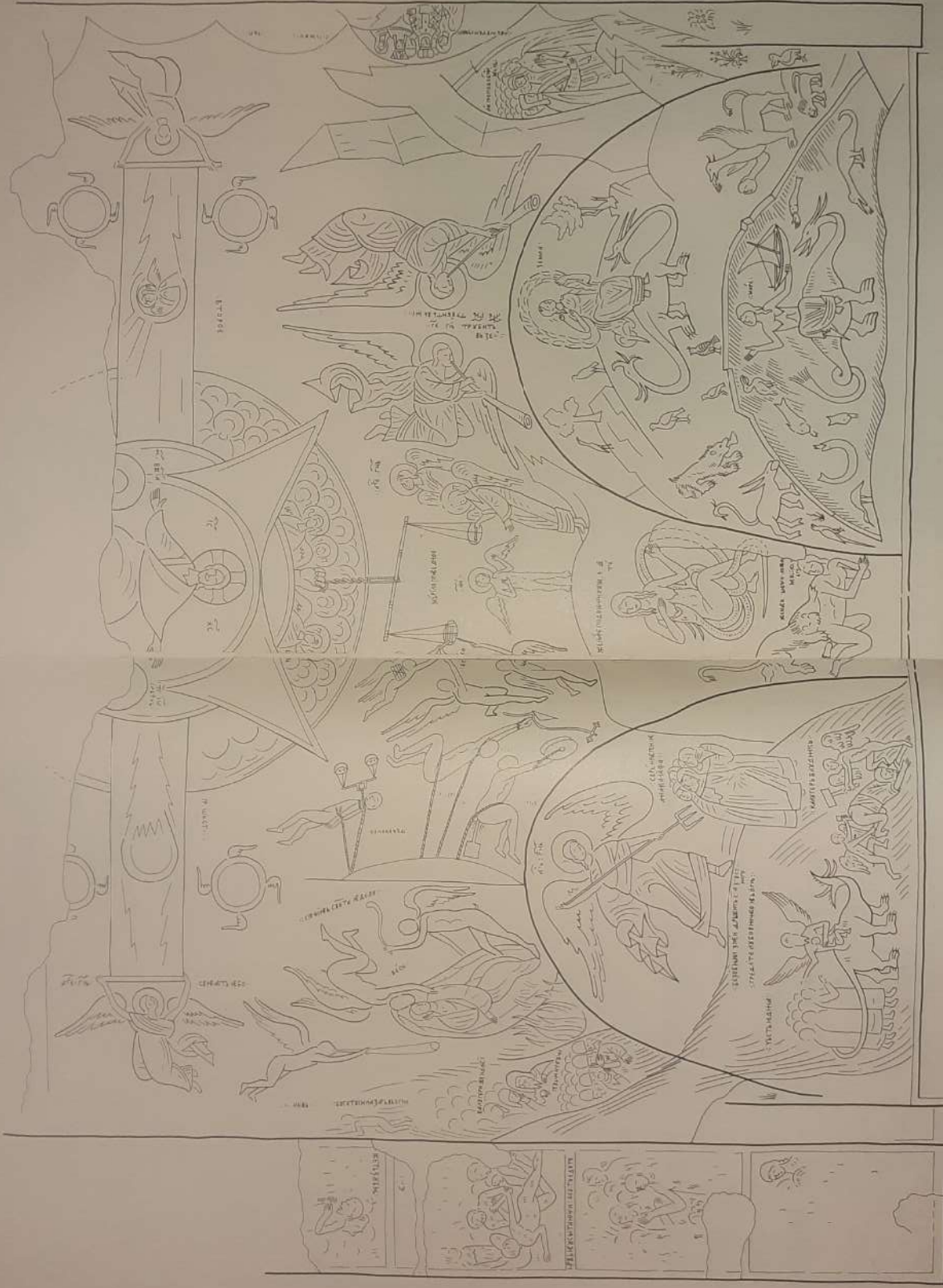
4-6

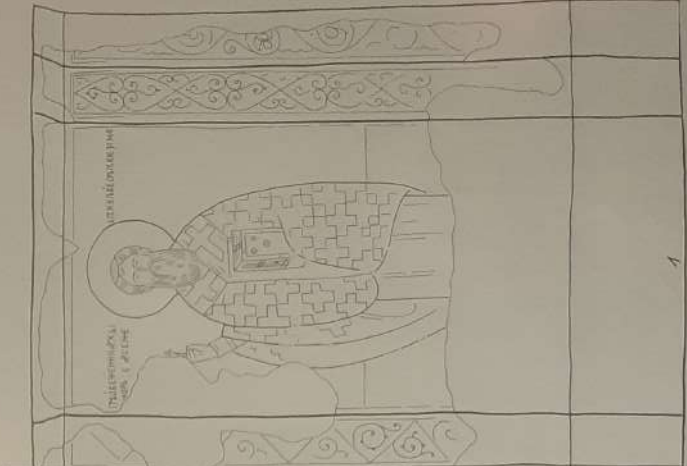
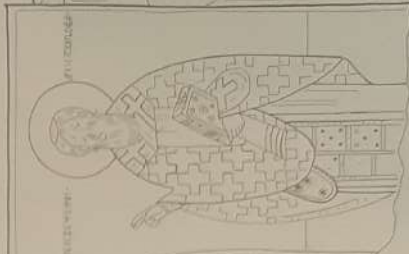
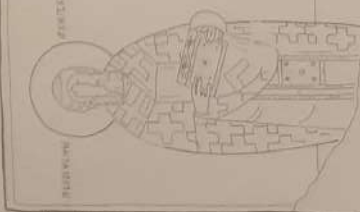

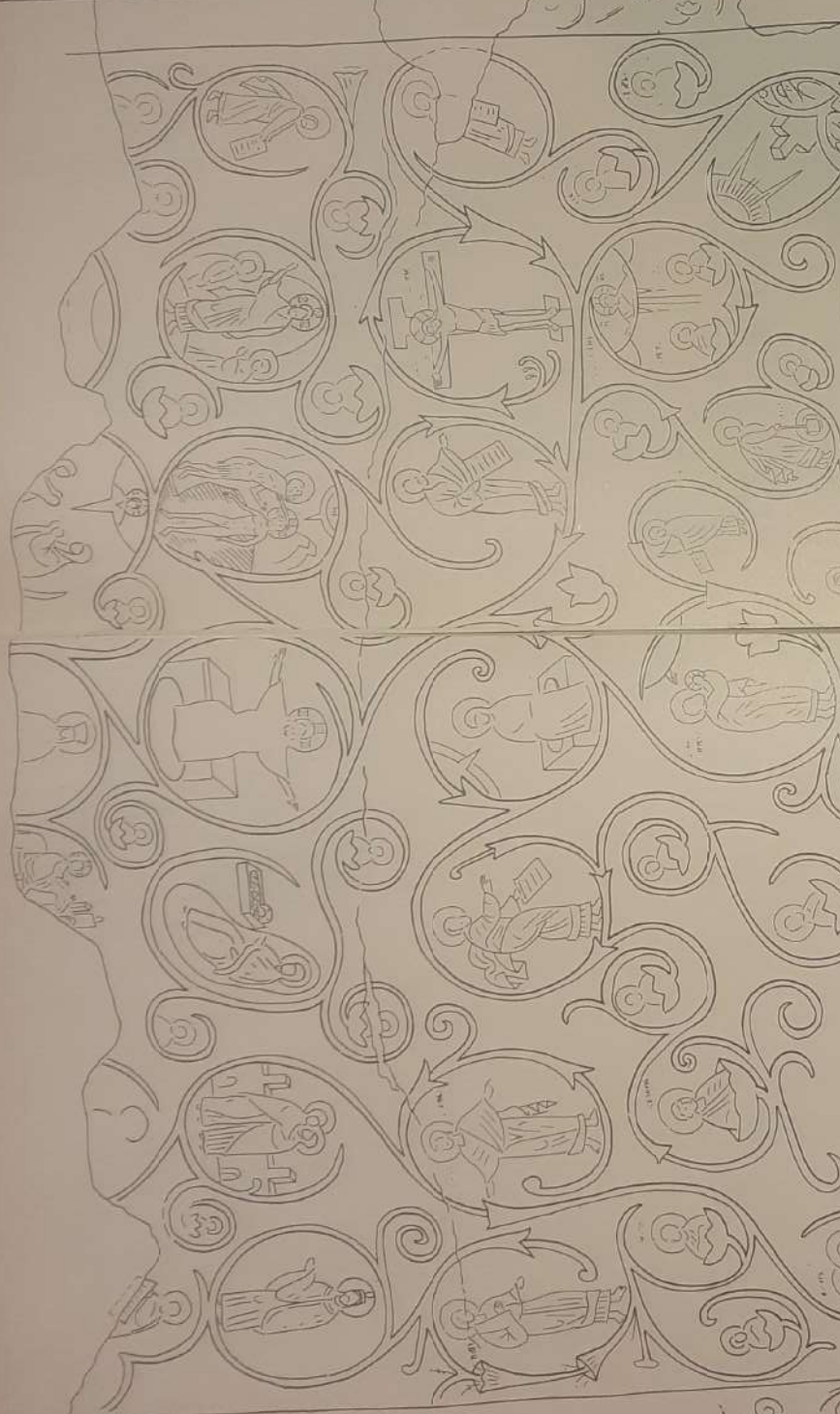

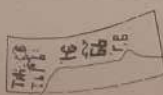

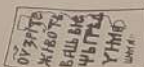
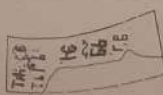

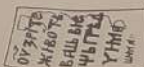
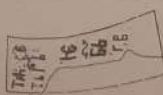

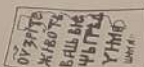
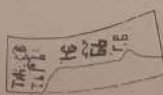

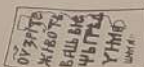
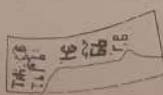

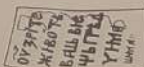
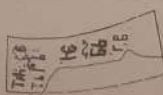

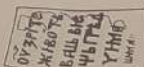
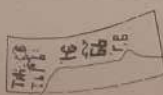

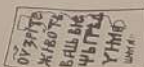
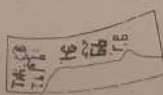

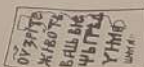
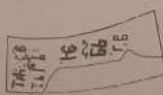

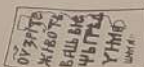
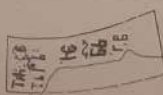

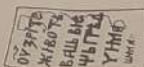
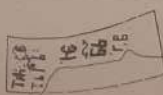

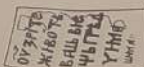
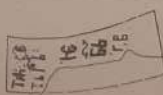

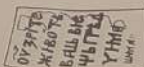
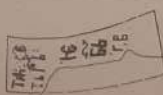

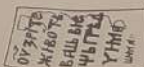
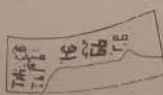

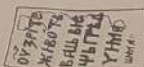
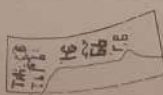

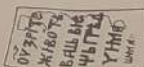
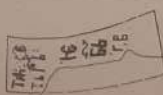

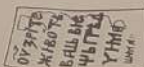
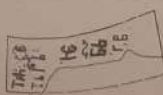

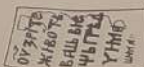
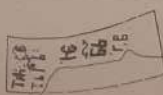

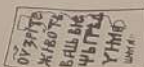
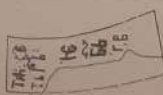

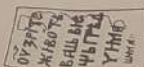
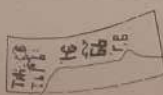

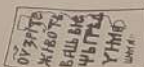
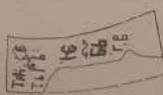

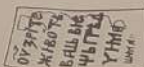
1	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
2	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
3	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
4	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
5	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
6	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ

1	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
2	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
3	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
4	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
5	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ
6	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ	ПРЕДСТАВЛЕНИЕ

1		2		3	
4		5		6	
7		8		9	
10		11		12	
13		14		15	
16		17		18	
19		20		21	
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31		32		33	
34		35		36	
37		38		39	
40		41		42	
43		44		45	
46		47		48	
49		50		51	
52		53		54	
55		56		57	
58		59		60	
61		62		63	
64					

4	єльч	єльч	єльч
2	єльч	єльч	єльч
1	єльч	єльч	єльч

2. ТРЕПЕШНЫЕ БОРОДНЕ

3. ЖЕЛТЫЙ

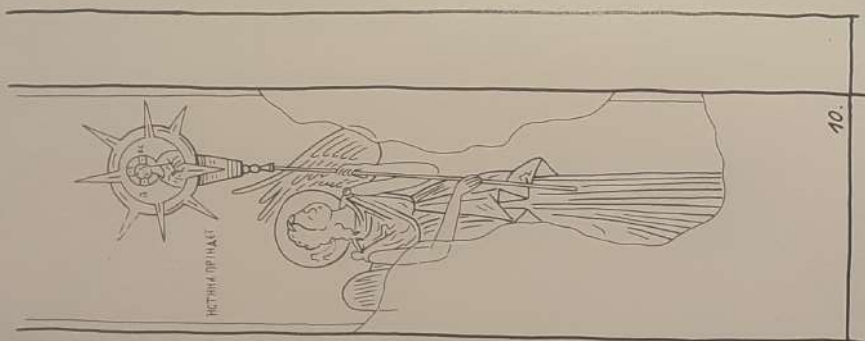
4. ДИКАЯ

5. ПОВЕШЕН

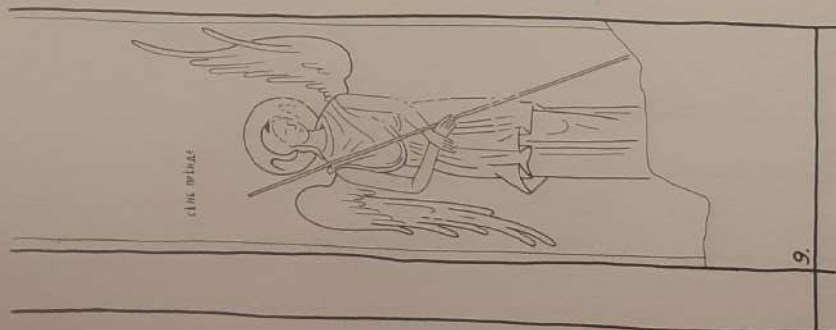

[illegible]

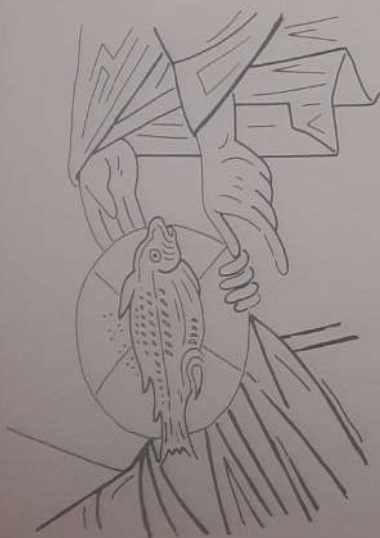

10.

9.

Уредник
РАДОМИР СТАНИЋ

Секретар Редакционог одбора
ЗОРИЦА ДАВИДОВ

Превод на француски језик
ЗОРИЦА ХАШИ-ВИДОЈКОВИЋ

Опшеча корица
ТОМА БОГДАНОВИЋ

Технички уредник
ТОДЕ РАПАЈИЋ

Коректор
ИВАНКА ЂУРИЧИЋ

Компјутерска обрада текста
ДРАГАН ЂОСИЋ

Издавач
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
Београд, Божидара Ашије 11

Штампа
ГИП „6. октобар“ Панчево

Тираж: 1000 примерака